

desteptarea
primăverii

de Frank Wedekind

Traducere: Victor Scoradeț

LiterNet 2017

Redactor & Versiune pdf: Răzvan Penescu rpenescu@litternet.ro

© 2017 - Traducere: Victor Scoradeț / versuri cântece: Daniel „Rocca” Stoicea

© 2017 – Desen copertă (bazat pe afișul spectacolului produs de Teatrul Mic): Mihai Băncilă (BC Atelier)

© 2017 - Credit foto: Adi Bulboacă și Bogdan Catargiu (BC Atelier), din spectacolul omonim produs de Teatrul Mic, București.

Echipa spectacolului: Regia și scenografia: Vlad Cristache; Muzica originală & versuri: Daniel „Rocca” Stoicea; Interpretare live: Trupa FiRMA (Daniel „Rocca” Stoicea, Sorin Erhan, Adrian Coman, „Bărbuță” Constantin Bărbășelu); Light Design: Iulian Bălțătescu; Asistent de regie: Teodora Petre.

Distribuția: Wendla Bergmann - Silvana Mihai/Alina Rotaru; Melchior Gabor - Alexandru Voicu/Ionuț Vișan; Moritz Stiefel - Rareș Florin Stoica/George Albert Costea; Ilse - Aida Economu/Alina Petrică; Martha – Andreea Alexandrescu; Hänschen Rilow – Marian Olteanu/Cezar Grumăzescu; Ernst – Silviu Debu/ Răzvan Krem Alexe; Otto – George Albert Costea/Rareș Florin Stoica; Thea – Alina Petrică/Aida Economu; Robert – Cezar Grumăzescu/Marian Olteanu; Georg – Ionuț Vișan/Alexandru Voicu; Lämmermeier – Răzvan Krem Alexe/Silviu Debu; Rectorul/Omul cu mască – Gheorghe Visu; Domnul Gabor/Habebald – Gabriel Costin; Doamna Gabor – Mihaela Rădescu; Doamna Bergmann – Liliana Pană; Profesorul Knuppeldick/Pastorul Kahlbauch – Petre Moraru; Profesorul Zungenschlag/Domnul Stiefel – Avram Birău; Profesorul Fliegentod/Doctorul Von Brausepulver – Ion Lupu, Premiera: 20-21 februarie 2017.

Toate drepturile rezervate autorilor și Teatrului Mic.

© 2017 Editura LiterNet pentru versiunea .pdf Acrobat Reader

Este permisă descărcarea liberă, cu titlu personal, a volumului în acest format. Distribuirea gratuită a cărții prin intermediul altor situri, modificarea sau comercializarea acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet sînt interzise și se pedepsesc conform legii privind drepturile de autor și drepturile conexe, în vigoare.

ISBN: 978-973-122-118-2

<http://editura.litternet.ro/> / office@litternet.ro

Deșteptarea primăverii

Frank Wedekind

O tragedie cu copii

În românește de Victor Scoradeț

Domnului cu mască
autorul

ACTUL ÎNTÂI

SCENA ÎNTÂI

PRIETENE IMAGINAR

(versuri și muzică: Daniel „Rocca” Stoicea; interpretare: trupa FiRMA)

Hei...

Știu că mă vezi

Simt cum mă mângâi ușor cu privirea

Mă ștergi și mă redesenezi

Și mai știu...

Știu că m-auzi

Ecoul inimii tale-mi vorbește

Atunci când nu vrei să-mi răspunzi...

Bine-ai venit

E pentru ultima dată, când ne-ntâlnim

Bine-ai venit

Prietene imaginar

Sufragerie

Bine-ai venit

E pentru ultima...

Dată

Bine-ai venit

În curând mă voi trezi...

Trăim într-un vis

De când ochii lumii s-au închis

E doar un vis

Prietene imaginar

Trăim într-un vis

De când ochii lumii s-au închis

E doar un vis

Cum e să știi că nu ești real?

WENDLA: De ce mi-ai făcut rochia așa de lungă, mamă?

DOAMNA BERGMANN: Azi împlinești paisprezece ani!

WENDLA: Dacă știam că o să-mi faci rochia atât de lungă, mai bine nu mai împlineam paisprezece ani.

DOAMNA BERGMANN: Nu-i prea lungă, Wendla. La urma urmei, ce vrei tu să facem! Sunt eu de vină că în fiecare primăvară copilul meu e cu câte doi țoli mai mare. Te-ai făcut fată în toată firea, acum s-a terminat cu rochița de prințesă.

WENDLA: În orice caz, rochița mea de prințesă îmi stă mai bine decât cămeșoiul ăsta de noapte. – Lasă-mă s-o mai port o dată, mamă! Doar vara asta. Oricum, veșmântul ăsta de pocăință o să-mi fie bun, fie că am paisprezece ani, fie că am cincisprezece. – Hai să-l punem bine până la următoarea mea zi de naștere; oricum, acum n-aș face decât să-mi calc pe tiv.

DOAMNA BERGMANN: Știu și eu ce să mai zic. Mie una mi-ar plăcea să te păstrez așa cum ești acum, copil. Alte fete sunt stângace și greoaie la vârsta ta. Tu, dimpotrivă. – Cine știe cum o să fii tu când celelalte s-au dezvoltat.

WENDLA: Cine știe – poate că NU o să mai fiu deloc.

DOAMNA BERGMANN: Vai, copilul meu, ce-i cu gândurile astea la tine!

WENDLA: Nu, dragă mamă; nu fi tristă!

DOAMNA BERGMANN (*o sărută*): Inimioara mea!

WENDLA: Îmi vin așa, seara, când nu reușesc să adorm. Și nu sunt deloc tristă când mă gândesc la asta și știu că după aia o să dorm cu atât mai bine. – Dar ce, mamă, e păcat să ai gânduri din astea?

DOAMNA BERGMANN: Ia du-te tu și atârnă veșmântul de penitență-n dulap! Și îmbracă-te din nou în rochița ta de prințesă, pentru numele lui Dumnezeu! – La o adică, o să-ți mai adaug eu jos niște volănașe ca de un lat de palmă.

WENDLA (*atârnând rochia în șifonier*): Nu, aș vrea mai bine să am deja douăzeci de ani împliniți...!

DOAMNA BERGMANN: Numai să nu-ți fie frig! – La vremea ei, ți-a fost destul de lungă rochița; numai că...

WENDLA: Acum, când vine vara? – O, mamă, nici măcar copiii nu răcesc la genunchi! Cum se poate să-ți fie frig de una ca asta. La anii mei, încă nu simți frigul – și cu atât mai puțin la picioare. Sau poate că ar fi mai bine dacă m-ar lua cu călduri, ce zici, mamă? – Mulțumește-i bunului Dumnezeu dacă într-o dimineață inimioara ta nu-și taie mânecile și dacă nu te trezești cu ea seara, când începe să se-ntunece, fără pantofi și fără ciorapi! – Când o să-mi pun veșmântul de pocăință, pe dedesubt o să mă îmbrac în regina elfilor... Hai nu mă certa, mamă! Oricum, atunci nu mai bagă nimeni de seamă.

LUMEA MEA

(versuri și muzică: Daniel „Rocca” Stoicea; interpretare: trupa FIRMA)

N-am mai atins o rază de soare

Din 8 Ianuarie, 1880

Ziua-n care m-ai închis

Și ți-ai permis să mă judeci

oh...

Cum ai putut?

Cum ai putut să faci ce ai făcut?

Cum ai putut să faci

ce ai făcut,

Cum ai putut

cum ai putut?

Hei, hei, hei

dar eu,

Zilnic mă arunc

De pe câte-un munte

Doar așa pot săruta

Cerul pe frunte

Și apoi cad în mijlocul mării

Unde nimeni nu mă poate salva

căci

Lumea mea

Nu e aici

Nu poate fi aici

Nu, nu, nu e aici

Am fost la preot

Și știi ce mi-a spus...

Mi-a spus:

„Tinere,

nu mai crezi îndeajuns!

Să știi că sacrul se ascunde în profan,

Futu-ți Hristosu' mă-tii de golan...

spune-mi,

Cum ai putut?

Cum ai putut să faci ce ai făcut?

Cum ai putut să faci

ce ai făcut,

Cum ai putut

cum ai putut?"

Și i-am mărturisit că...

Zilnic mă arunc

De pe câte-un munte

Doar așa pot săruta

Cerul pe frunte

Și apoi cad în mijlocul mării

Unde nimeni nu mă poate salva...

căci Lumea mea...

SCENA A DOUA

Duminică seara

MELCHIOR: Eu m-am plictisit. Nu mai joc.

OTTO: Păi atunci n-o să mai jucăm nici noi! – Ți-ai terminat temele, Melchior?

MELCHIOR: Voi puteți să jucați mai departe!

MORITZ: Și tu unde pleci?

MELCHIOR: Să mă plimb.

GEORG: Dar se-ntunecă!

ROBERT: Tu ți-ai făcut temele?

MELCHIOR: Și de ce să nu mă plimb pe-ntuneric?

ERNST: America Centrală! – Ludovic al XV-lea! Șaizeci de versuri din Homer – Șapte ecuații!

MELCHIOR: Fir-ar să fie de teme!

GEORG: Măcar compunerea la latină să nu fi fost pentru mâine!

MORITZ: Nu poți să te mai gândești la nimic de atâtea teme!

OTTO: Eu mă duc acasă.

GEORG: Și eu, să m-apuc de teme.

ERNST: Și eu, și eu.

ROBERT: Noapte bună, Melchior.

MELCHIOR: Somn ușor! *(Toți se îndepărtează, în afară de Moritz și Melchior.)*

MELCHIOR: Tare aş mai vrea să ştiu pentru ce suntem de fapt pe lume!

MORITZ: Eu aş vrea să fiu mai bine o gloabă care trage la birjă, numai să nu mă duc la şcoală! – De ce mergem la şcoală? – Mergem la şcoală ca să poată să ne examineze! – Şi de ce ne examinează? – Ca să picăm. – Şapte dintre noi e musai să pice, de vreme ce sala de sus are doar şaizeci de locuri. – Mă simt așa de ciudat de la Crăciun încoace... dracu' să mă ia, dacă n-ar fi papa chiar azi mi-aş lua catrafusele şi-aş pleca la Altona!

MELCHIOR: Hai să vorbim despre altceva. – *(Încep să se plimbe.)*

MORITZ: Vezi pisica aia neagră cu coada ridicată?

MELCHIOR: Crezi în semne?

MORITZ: Nu ştiu nici eu ce să mai cred. – A venit din partea cealaltă. Nu înseamnă nimic.

MELCHIOR: Eu cred că asta cu semnele e așa, un fel de Charybda, în care se prăbușește oricine a reușit să evadeze din Scylla prejudecăților religioase. – Hai să ne așezăm aici, sub fag. În vântul ăsta calduț, care mătură dealurile. Acum mi-ar plăcea să fiu acolo, în pădure, să fiu o tânără driadă care nu face altceva decât să se lase legănată de vârfurile celor mai înalți copaci, cât e noaptea de lungă...

MORITZ: Descheie-te la vestă, Melchior!

MELCHIOR: Ha – cum îți mai umflă hainele!

MORITZ: Mamă, Doamne, e atât de-ntuneric, că nu-ți mai vezi nici mâna înaintea ochilor. Hei, unde ești? – – Melchior, tu nu crezi că pudoarea, la om, e numai un produs al educației?

MELCHIOR: Chiar alaltăieri mă gândeam la asta. Oricum, mi se pare o chestie înrădăcinată adânc în natura umană. Închipuie-ți că ești pus să te dezbraci complet în fața celui mai bun prieten al tău. N-ai s-o faci decât dacă o face și el în același timp. – Este totuși și o problemă de modă, mai mult sau mai puțin.

MORITZ: Eu m-am și gândit, când o să am eu copii, băieți și fete, atunci o să-i las încă de mici în aceeași cameră, și dacă se poate să și doarmă în același pat, împreună, și dimineața și seara îi las să se ajute unul pe altul la îmbrăcat și la dezbrăcat, iar în anotimpul cald, n-or să poarte decât o tunică scurtă, dintr-o stofă albă de lână, strânsă la mijloc cu o curea de piele. – Mie mi se pare că, dacă ar crește așa, mai târziu ar fi mai liniștiți decât suntem de regulă noi, acum.

MELCHIOR: Eu sunt convins de asta, Moritz! – Întrebarea e doar, ce te faci dacă fetițele fac copii?

MORITZ: Cum adică să facă copii?

MELCHIOR: Știi, în privința asta, eu cred într-un anume instinct. Eu cred că dacă încui de exemplu un motan cu o pisică la un loc încă de mici și-i ții pe amândoi departe de orice contact cu exteriorul, cu alte cuvinte, îi lași pradă propriilor instincte – mai devreme sau mai târziu, pisica rămâne însărcinată, cu toate că nici ea și nici motanul nu au avut pe nimeni care să le deschidă ochii prin propriul exemplu.

MORITZ: Păi la animale, lucrul acesta trebuie în fond să rezulte de la sine.

MELCHIOR: Iar la oameni, cu atât mai mult, cred eu! Crede-mă, Moritz, atunci când băiețelii tăi or să doarmă cu fetele în unul și același pat și când le vin dintr-odată primele porniri bărbătești – sunt dispus să pariez cu oricine că...

MORITZ: În privința asta s-ar putea să ai dreptate. – Dar cu toate astea...

MELCHIOR: Iar la fetele tale, odată ajunse la vârsta respectivă, ar fi absolut același lucru! Nu vreau să spun că tocmai fetele ar... bineînțeles că nu poți să-ți dai seama foarte exact... în orice caz, ar fi de presupus că și apoi nici curiozitatea n-ar scăpa ocazia de a-și aduca propria ei contribuție!

MORITZ: Fiindcă veni vorba, o întrebare –

MELCHIOR: Ei?

MORITZ: Dar îmi răspunzi?

MELCHIOR: Bineînțeles!

MORITZ: Chiar?!

MELCHIOR: Ai cuvântul meu. – – Deci, Moritz?

MORITZ: Ți-ai făcut deja compunerea??

MELCHIOR: Spune odată ce-ai pe ficat! – Aici nu ne aude și nu ne vede nimeni.

MORITZ: Bineînțeles că, peste zi, copiii mei ar trebui să muncească, în curte, în grădină, sau să se recreeze cu jocuri care să includă și un anume efort corporal. Ar trebui să călărească, să facă gimnastică, să se cațăre pe munți și înainte de toate, noaptea, să nu doarmă așa pe moale ca noi. Noi ne-am fleșcăit de tot. Eu cred că nici măcar nu visezi, dacă dormi pe tare.

MELCHIOR: Eu dorm încă de pe acum în hamacul meu. Patul mi l-am pus după sobă. E rabatabil. – Iarna trecută am visat o dată că l-am biciuit pe Lolo al nostru atât de mult, că nu mai mișca deloc. A fost lucrul cel mai îngrozitor pe care l-am visat vreodată. – Ce te uiți la mine așa de ciudat?

MORITZ: Tu le-ai simțit deja?

MELCHIOR: Ce?

MORITZ: Cum le-ai zis mai înainte?

MELCHIOR: Impulsurile bărbătești?

MORITZ: Îhî.

MELCHIOR: – Sigur că da!

MORITZ: Și eu.

MELCHIOR: Și-ncă de multă vreme! – e aproape un an de atunci.

MORITZ: Parcă m-a lovit trăsnetul.

MELCHIOR: Visaseși?

MORITZ: Dar numai scurt de tot niște picioare care ieșeau dintr-un tricou bleu ciel și care se urcă pe catedră – ca să fiu sincer, credeam că voiau să treacă în partea cealaltă. – Le-am văzut doar în trecut.

MELCHIOR: Georg Zirschnitz a visat-o pe mama lui.

MORITZ: Ți-a povestit el?

MELCHIOR: Afară, pe Drumul Spânzuraților!

MORITZ: Dac-ai ști prin ce-am trecut, începând din noaptea aia!

MELCHIOR: Muștrări de conștiință?

MORITZ: Muștrări de conștiință?? –
– – O frică de moarte!

MELCHIOR: Mamă, Doamne...

MORITZ: Am crezut că sunt incurabil. Am crezut că sufăr de vreo boală internă. – M-am mai liniștit puțin la loc doar atunci când m-am apucat să-mi consemnez amintirile vieții mele. Da-da, dragă Melchior, ultimele trei săptămâni au fost pentru mine Ghetsimani, nu alta.

MELCHIOR: La vremea respectivă, eu mă cam așteptam la asta, mai mult sau mai puțin. Mi-a fost un pic rușine. Dar asta a fost tot.

MORITZ: Și când te gândești că tu ești mai mic decât mine, și-ncă cu aproape un an întreg!

MELCHIOR: În privința asta, eu unul nu mi-aș face niciun fel de griji, Moritz. Judecând după toate experiențele mele, nu există o limită clară de vârstă pentru apariția acestor fantome. Îl știi pe Lämmermeier? Țla mare, cu părul galben ca paiul și nasul de vultur? E cu trei ani mai mare decât mine. Hänschen Rilow mi-a spus că nici până-n ziua de astăzi, ăla nu visează altceva în afară de pandișpane și jeleu de caise.

MORITZ: Și de unde, mă rog, poate Hänschen Rilow să-și dea seama de asta!

MELCHIOR: L-a-ntrebat.

MORITZ: L-a întrebat el? – Eu n-aș fi îndrăznit să întreb pe cineva.

MELCHIOR: Păi și tu ai întrebat, m-ai întrebat pe mine.

MORITZ: Sigur că te-am întrebat! –Și probabil că Hänschen își făcuse și testamentul deja. – Într-adevăr, foarte straniu jocul ăsta pe care-l joacă ăștia cu noi. Și mai trebuie să ne arătăm și recunoscători pentru asta! Nu-mi aduc aminte să fi tânjit vreodată după genul ăsta de excitații. De ce n-am fost lăsat să dorm liniștit până când totul s-ar fi potolit la loc. Iubiții mei părinți ar fi putut avea o sută de copii mai buni decât mine. Numai că, acum, iată-mă pe mine aici, nu știu cum am ajuns, și tot eu trebuie să răspund pentru faptul că nu i-am scutit de prezența mea. – Ce, tu nu te-ai gândit deja, Melchior, pe ce cale am ajuns noi în toată vâltoarea asta?

MELCHIOR: Cum, Moritz, tu chiar nu știi?

MORITZ: De unde aș putea să știu? – Văd cum găinile fac ouă și aud că mama m-ar fi purtat sub inima ei. Dar oare mi-e de ajuns? – Îmi mai aduc aminte și că, deja pe când eram un copil de cinci ani, mă simțeam stânjenit când cineva trăgea dama de pică, aia cu decolteu. Sentimentul ăsta s-a pierdut. Cu toate astea, astăzi abia dacă mai pot să stau de vorbă cu vreo fată oarecare fără ca în timpul ăsta să-mi treacă prin minte vreun gând dezgustător, și – ți-o jur, Melchior, nici măcar nu știu despre ce e vorba.

MELCHIOR: Îți spun eu totul. – Am aflat în parte din cărți, în parte din ilustrații, în parte din ce am observat în natură. Ai să fii surprins; la vremea respectivă, am devenit ateu. I-am spus și lui Georg Zirschnitz! Georg Zirschnitz a vrut să-i spună lui Hänschen Rilow, dar Hänschen Rilow aflase deja totul de la guvernanta lui, încă pe când era copil.

MORITZ: Am răsfoit *Micul Meyer de la A la Z*. Cuvinte – nimic altceva decât cuvinte și iar cuvinte! Nici măcar o singură explicație clară. Of, sentimentul ăsta de rușine! – Ce să fac cu un lexicon de conversație care nu răspunde nici măcar la cea mai arzătoare întrebare a vieții?

MELCHIOR: Ai văzut vreodată doi câini, pe stradă?

MORITZ: Nu! – Mai bine nu-mi spune încă nimic, Melchior, nu azi. Mă așteaptă mai întâi America Centrală și Ludovic al XV-lea. Pe deasupra, cele șazeci de versuri din Homer, cele șapte ecuații, compunerea la latină – mâine iar aș da-o-n bară la toate. Ca să pot să tocesc cu succes, trebuie să fiu încuiat ca un bou.

MELCHIOR: Mai bine hai cu mine în cameră. În trei sferturi de oră l-am rezolvat pe Homer, ecuațiile și două compuneri. Îți mai bag și vreo două greșeli superficiale și totul e ca pe roate. Mama o să ne pregătească și câte o limonadă și trăncănim și noi în voie despre reproducere.

MORITZ: Nu pot. – Nu sunt în stare să stau de vorbă în voie despre reproducere! Dacă vrei să-mi faci o favoare, atunci dă-mi instrucțiunile tale în scris. Scrie-mi tot ce știi. Scrie-mi cât se poate de scurt și de clar și strecoară-mi hârtia mâine la ora de sport printre cărți. O s-o iau acasă fără să știu că o am la mine. O s-o găsesc odată ca din întâmplare. Și atunci n-o să am încotro și o să-mi arunc o privire obosită peste ea... în caz că e absolut indispensabil, ai putea să-mi desenezi și câteva detalii pe margine.

MELCHIOR: Parc-ai fi o fată. – Bine, cu vrei tu! Pentru mine e o lucrare cât se poate de interesantă. – O întrebare, Moritz.

MORITZ: Mh?

MELCHIOR: Ai văzut vreodată o fată?

MORITZ: Da!

MELCHIOR: Dar ai văzut-o întreagă?!

MORITZ: Din cap până-n picioare!

MELCHIOR: Păi și eu! – În cazul ăsta n-o să mai fie nevoie de ilustrații.

MORITZ: În timpul concursului de tir, la muzeul de anatomie al lui Leilich! Dacă s-ar fi aflat, m-ar fi zburat din școală. – Frumoasă ca lumina zilei și – atât de adevărată!

MELCHIOR: Eu am fost vara trecută cu mama la Frankfurt și –
– Vrei să pleci deja, Moritz?

MORITZ: Să-mi fac temele. – Noapte bună.

MELCHIOR: La revedere.

SCENA A TREIA

THEA, WENDLA și MARTHA *vin pe stradă braț la braț.*

MARTHA: Cum îți mai intră apa asta-n pantofi!

WENDLA: Cum îți mai vâjâie vântul ăsta pe obraji!

THEA: Cum mai bubuie inima asta!

WENDLA: Haideți s-o luăm peste pod! Ilse spunea că râul e plin de tufe și trunchiuri de copaci. Băieții au o plută pe apă. Am auzit că Melchi Gabor era să se-nece aseară.

THEA: O, păi ăla chiar știe să-noate!

MARTHA: Asta spun și eu, fată!

WENDLA: Dacă nu știa să înoate, precis că se îneca!

THEA: Martha, ți se desface coada; ți se desface coada!

MARTHA: Uf – las-o să se desfacă! Și așa mă enervează zi și noapte. Să port și eu părul scurt ca tine nu am voie, să port părul despletit, ca Wendla, nu am voie, breton n-am voie, până și acasă trebuie să-mi aranjez frizura – și numai din cauza mătușilor!

WENDLA: Mâine aduc o foarfecă la ora de religie. Și în timp ce tu reciți „*Fericit cel ce nu se schimbă*“, eu am să ți-l tai.

MARTHA: Ferească Dumnezeu, Wendla! Papa mă omoară-n bătaie, iar mama mă încuie trei nopți la rând în beciul cu cărbuni.

WENDLA: Cu ce te bate, Martha?

MARTHA: Câteodată am impresia că le-ar lipsi totuși ceva, dacă n-ar mai avea un plod atât de neastâmpărat ca mine.

THEA: Bați câmpii, fată!

MARTHA: Nu puteai să-ți treci și o bentiță azurie prin platca de la bluză?

THEA: Din atlas roz! Mama susține că rozul se potrivește cel mai bine cu ochii mei negri ca smoala.

MARTHA: Pe mine, albastrul mă prinde cel mai bine! – Mama mă apuca de coadă și mă trăgea trăgea afară din pat. Așa – și cădeam cu mâinile înainte pe dușumea. – Să știi că mama se roagă în fiecare seară împreună cu noi.

WENDLA: Dacă eram în locul tău, eu aș fi plecat de mult în lume.

MARTHA: Exact asta am de gând să fac! – Exact asta e! – Dar are să vadă ea – oho, are să vadă ea! – Măcar mamei mele să nu mai pot să-i reproșez vreodată ceva...

THEA: Auăleu –

MARTHA: Thea, tu reușești cumva să-ți închipui ce-o fi vrut mama să spună cu asta?

THEA: Eu nu. – Tu, Wendla?

WENDLA: Eu una aș fi întrebat-o, pur și simplu.

MARTHA: Eram întinsă pe podea și țipam și plângeam. Atunci vine papa. Hârști – jos cămașa. Eu, pe ușă afară. Așa, deci, asta era! Cică aveam de gând să ies pe stradă așa... // Dacă așa aveam de gând să ies pe stradă așa, n-aveam decât...

WENDLA: Dar nu poate să fie adevărat, Martha.

MARTHA: Mi-era frig. Am descuiat. M-au pus să dorm toată noaptea în sac.

THEA: Eu una n-aș putea niciodată să dorm într-un sac!

WENDLA: Tare mult aș vrea să dorm o dată în sac în locul tău.

MARTHA: Măcar dacă n-ar mai fi și bătaia.

THEA: Bine, dar te sufoci înăuntru!

MARTHA: Capul rămâne afară. Îl leagă sub bărbie.

THEA: Și pe urmă te bat?

MARTHA: Nu. Doar dacă s-a-ntâmplat ceva deosebit.

WENDLA: Cu ce te bat, Martha?

MARTHA: Ei, și tu acum – cu de toate. – Și mama ta consideră că e urât să mănânci o bucată de pâine în pat?

WENDLA: În niciun caz.

MARTHA: Eu cred totuși că au și ei bucuria lor, chiar dacă nu vorbesc deloc despre asta. – Când o să am eu odată copii, o să-i las să crească exact cum cresc buruienile din grădina noastră cu flori. Nimeni nu se ocupă de ele, și cu toate astea cresc mari și stufoase – în timp ce trandafirii, în straturi, înfloresc de la o vară la alta din ce în ce mai firavi.

THEA: Când o să am eu copii, îi îmbrac în roz de sus până jos. Pălării roz, rochițe roz, pantofi roz. Numai ciorapii – ciorapii negri ca noaptea! Iar când ies cu ei la plimbare, îi pun să meargă înșirați în fața mea. – Și tu, Wendla?

WENDLA: Știți precis c-o să aveți copii?

THEA: De ce să nu avem?

MARTHA: De fapt, nici tanti Euphemia n-are.

THEA: Prostuțo! – fiindcă nu-i măriată.

WENDLA: Tanti Bauer a fost căsătorită de trei ori și n-are nici măcar unul singur.

MARTHA: Și dacă o să ai, Wendla, ce-ai vrea mai mult, băieți sau fete?

WENDLA: Băieți! Băieți!

THEA: Și eu tot băieți!

MARTHA: Și eu la fel. Mai bine douăzeci de băieți decât trei fete.

THEA: Fetele sunt plictisitoare!

MARTHA: Dacă nu aș fi venit deja pe lume ca fată, astăzi precis că n-aș mai vrea să mă nasc fată!

WENDLA: Cred că asta este și o problemă de gust, Martha! Eu mă bucur în fiecare zi că sunt fată. Crede-mă, n-aș vrea să fac schimb nici măcar cu un fiu de rege. – Cu toate astea, aș vrea să am numai băieți!

THEA: Astea-s prostii, Wendla, numai și numai prostii!

WENDLA: Dar gândește-te și tu, fată, trebuie să fie de o mie de ori mai înălțător să fii iubită de un bărbat, decât de o fată!

THEA: Doar nu vrei să susții că consilierul silvic Pfälle o iubește pe Melitta mai mult decât ea pe el!

WENDLA: Ba chiar asta vreau să spun, Thea! – Pfälle e mândru. Pfälle e mândru că e inginer silvic – fiindcă Pfälle nu are nimic. – Melitta e fericită, fiindcă ea primește de zece mii de ori mai mult decât valorează ea.

MARTHA: Tu nu ești mândră de tine, Wendla?

WENDLA: Ar fi o prostie.

MARTHA: Nici nu știi ce mândră aș fi eu în locul tău.

THEA: Uită-te la ea cum pășește – cum privește drept în fața ei – ce ținută are, Martha! – Dacă nici asta nu e mândrie!

WENDLA: De ce să fiu?! Sunt atât de fericită că sunt fată, dacă n-aș fi fată, m- aș omorî pentru ca data viitoare să...

MELCHIOR (*trece prin dreptul lor și salută*).

THEA: Are un cap superb.

MARTHA: Așa mi-l închipui eu pe Alexandru, tânăr, când s-a dus la școala lui Aristotel.

THEA: Dumnezeu, istoria Greciei! Nu mai știu decât cum Socrate zăcea în butoi când Alexandru i-a vândut umbra măgarului.

WENDLA: Se spune că el al treilea din toată clasa.

THEA: Profesorul Knochenbruch zice că ar putea fi Primus, dacă ar vrea.

MARTHA: Are o frunte frumoasă, dar prietenul lui are o privire mai aprinsă.

THEA: Moritz Stiefel? – Ăla-i un mototol!

MARTHA: Eu m-am înțeles întotdeauna foarte bine cu el.

THEA: Te face de râs pe oriunde-l întâlnești. La balul copiilor la familia Rilow mi-a oferit praline. Imaginează-ți, Wendla, erau moi și calde. Nu-i așa că-i...? – Mi-a spus că le ținuse prea mult timp în buzunarul de la pantaloni.

WENDLA: Închipuie-ți, Melchi Gabor mi-a spus atunci că nu mai crede în nimic – nici în Dumnezeu, nici în transcendență – în absolut nimic pe lumea asta.

SCENA A PATRA

Parcul din fața gimnaziului. – MELCHIOR, OTTO, GEORG, ROBERT, HÄNSCHEN RILOW, LÄMMERMEIER.

MELCHIOR: Poate careva să-mi spună pe unde o fi Moritz Stiefel?

GEORG: S-ar putea să nu-i meargă bine! S-ar putea să nu-i meargă bine deloc!

OTTO: Numai de tâmpenii se ține, nu se lasă el până n-o pățește!

LÄMMERMEIER: Naiba știe, da-n momentul ăsta n-aș vrea să fiu în pielea lui!

ROBERT: Câtă nerușinare! – Câtă insolență!

MELCHIOR: Ce – ce – ce știți voi acolo și eu nu știu!

GEORG: Ce știm? – Hai că-ți zic...!

LÄMMERMEIER: Eu unul n-am spus nimic!

OTTO: Nici eu – Doamne ferește!

MELCHIOR: Dacă nu spuneți acum, pe loc...

ROBERT: Ce s-o mai lungim, Moritz Stiefel a pătruns în sala de consiliu.

MELCHIOR: În sala de consiliu...?

OTTO: În sala de consiliu! – Imediat după ce s-a terminat ora de latină.

GEORG: Era ultimul; dinadins a rămas în urmă.

LÄMMERMEIER: Tocmai când dădeam colțul pe coridor, l-am văzut că deschide ușa.

MELCHIOR: Lua-te-ar...!

LÄMMERMEIER: Mai degrabă o să-l ia dracul pe el!

GEORG: Se pare că rectorul a uitat cheia în ușă.

ROBERT: Sau Moritz Stiefel avea un șperaclu.

OTTO: Nici nu m-ar mira, la unul ca el.

LÄMMERMEIER: Dacă are noroc, se alege cu o duminică.

ROBERT: Plus o observație în certificat!

OTTO: Asta, dacă nu cumva zboară oricum, la media lui!

HÄNSCHEN RILOW: Uite-l că vine!

MELCHIOR: E palid ca o stafie.

(Vine Moritz, în culmea agitației.)

LÄMMERMEIER: Moritz, Moritz, ce-ai făcut!

MORITZ: – – Nimic – – nimic – –

ROBERT: Ai febră!

MORITZ: – De fericire – de bucurie – sunt în al nouălea cer –

OTTO: Te-au prins?!

MORITZ: M-au promovat! – Melchior, am promovat! – Acum poate să se și scufunde lumea! – Am promovat! – Cine ar fi crezut că promovez! – Încă nu-mi vine să cred! – De douăzeci de ori am citit! – Nu-mi vine să cred – Dumnezeu mare, scria negru pe alb! Negru pe alb! Am promovat! – *(Surâzând.)* Nu știu cum – mă simt atât de ciudat – se învâрте totul cu mine... Melchior, Melchior, dac-ai ști prin ce-am trecut.

HÄNSCHEN RILOW: Felicitări, Moritz. – Bucură-te c-ai scăpat!

MORITZ: Habar n-ai tu, Hänschen, nici nu-ți închipui ce era-n joc. De trei săptămâni mă furișez prin dreptul ușii ca pe lângă poarta iadului. Iar astăzi văd că e întredeschisă. Cred că nici dacă-mi oferea cineva un milion – nimic, nimic n-ar fi putut să mă oprească! – Stau eu în mijlocul sălii de consiliu – deschid catalogul – răsfoiesc – găsesc – și în tot timpul ăsta, în spatele meu, ușa era deschisă la perete. – Cum am ieșit... cum am coborât scara, și acum mai tremur.

HÄNSCHEN RILOW: – A promovat și Ernst Röbel?

MORITZ: Sigur că da, Hänschen, sigur că da! – Și Ernst Röbel a promovat.

ROBERT: Înseamnă că n-ai citit bine. Lăsând la o parte banca măgarilor, cu tine și cu Röbel suntem șaiszeci și unu iar sala de clasă de sus nu are mai mult de șaiszeci de locuri.

MORITZ: Ba am citit cât se poate de corect. Ernst Röbel a trecut așa cum am trecut și eu am – ce-i drept, deocamdată amândoi doar provizoriu. Și pe parcursul primului trimestru urmează apoi să se hotărască cine trebuie să-i lase locul celuilalt. – Săracul Röbel! – Cerul mi-e martor că nu mai îmi fac griji pentru mine. Prea am trecut aproape de prăpastie de data asta.

OTTO: Pariu pe cinci mărci că tu o să rămâi de căruță.

MORITZ: Păi tu n-ai niciun ban. Nu vreau să te jecmănesc. – Mamă, Doamne, ce-o să tocesc de azi înainte! – Acum pot să vă spun – puteți să mă credeți sau nu – oricum acum nu mai contează – eu – eu știu cât e de adevărat: Dacă nu aș fi fost promovat, mă împușcam.

ROBERT: Lăudărosul!

GEORG: Fricosul!

OTTO: Ce n-aș fi dat să te văd apăsând pe trăgaci!

LÄMMERMEIER: Pariu pe-o scatoalcă!

MELCHIOR (*îi dă una*): – – Hai, Moritz. Să mergem la cabana pădurarului!

GEORG: Chiar crezi gargara asta?

MELCHIOR: Ce-ți pasă ție? – – Lasă-i să trăncănească, Moritz! Hai odată, să ieșim mai repede din oraș!

(*Profesorii Hungergurt și Knochenbruch trec prin dreptul lor.*)

KNOCHENBRUCH: Mi-e cu neputință să înțeleg, stimate domnule coleg, cum se face că cel mai bun dintre elevii mei poate să se simtă atras de cel mai slab dintre toți.

HUNGERGURT: Nici eu nu pot să-nțeleg, stimate domnule coleg.

SCENA A CINCEA

După-amiază însorită. – MELCHIOR și WENDLA se întâlnesc în pădure.

MELCHIOR: Wendla, ești tu cu adevărat? – Ce faci tu aici sus, singură de tot? – De vreo trei ore cutreier pădurea în lung și-n lat fără să întâlnesc vreun suflet de om și deodată îmi apari în cale tu, din desișul codrului!

WENDLA: Da, eu sunt.

MELCHIOR: Dacă nu te-aș cunoaște și n-aș ști că tu ești Wendla Bergmann, te-aș lua drept o driadă care a căzut dintre ramuri.

WENDLA: Nu, nu, sunt Wendla Bergmann. – Dar tu de unde vii?

MELCHIOR: Am venit să mă gândesc în liniște la ale mele.

WENDLA: Eu caut niște vinariță. Mama vrea să facă pelin de mai. La început a vrut să vină și ea cu mine, numai că în ultimul moment a apărut tanti Bauer și ei nu prea-i place să urce pe munte. – Așa că până la urmă am urcat singură.

MELCHIOR: Și ți-ai cules deja vinarița?

WENDLA: Am umplut coșul. În partea aia, sub fagi, e deasă ca trifoiul. Acum mă uitam pe unde s-o iau înapoi. Mi se pare că m-am rătăcit. Poți să-mi spui cumva cât e ceasul?

MELCHIOR: Tocmai a trecut de patru jumătate. – La ce oră trebuie să fii acasă?

WENDLA: Credeam că-i mai mult. Am stat un pic întinsă pe mușchi, la pârau, și-am visat. Timpul trece atât de repede; mă temeam că începe deja să se însereze.

MELCHIOR: Dacă încă nu te grăbești să ajungi acasă, hai să mai stăm un pic. Sub stejarul ăla, e locul meu preferat. Dacă te-ntinzi pe spate cu capul rezemat de trunchi și te uiți în sus la cer printre crengi, ești ca hipnotizat. Pământul încă e cald de la soarele dimineții. – De câteva săptămâni tot vreau să te întreb ceva, Wendla.

WENDLA: Dar până-n cinci trebuie să ajung acasă.

MELCHIOR: Păi atunci mergem împreună. O să-ți duc eu coșul și coborâm de-a lungul pârauului, în zece minute suntem la pod! – Când stai așa întins pe spate cu fruntea sprijinită în palmă îți trec prin minte cele mai ciudate gânduri...

(Se așază amândoi sub stejar.)

WENDLA: Ce voiai să mă-ntrebi, Melchior?

MELCHIOR: Wendla, am auzit că te tot duci pe la săraci. Și că le duci mâncare, uneori și haine și bani. O faci din proprie inițiativă, sau te trimite mama ta?

WENDLA: De cele mai multe ori mă trimite mama. Sunt familiile nevoiașе ale unor muncitori cu ziua, au droaie de copii. De multe ori, bărbatul nu găsește de lucru și atunci tremură cu toții de frig și fac foamea. Nouă ne-au rămas mai demult niște dulapuri și niște comode pline cu lucruri de care nu mai avem nevoie. Dar ce-ți veni cu asta?

MELCHIOR: Și când te trimite mama ta așa, îți face plăcere să te duci, sau o faci fiindcă n-ai încotro?

WENDLA: O fac din toată inima! Cum poți să mă-ntrebi așa ceva!

MELCHIOR: Dar copiii ăia sunt murdari, femeile sunt bolnave, casele lor pline de mizerie, bărbaii te urăsc pentru că nu muncești...

WENDLA: Dar nu-i adevărat, Melchior. Și chiar dacă ar fi așa, cu atât mai mult m-aș duce!

MELCHIOR: Cum adică, Wendla, cu atât mai mult?

WENDLA: Cu atât mai mult aș vrea să duc. – Atunci m-aș bucura și mai mult că pot să-i ajut.

MELCHIOR: Care va să zică, te duci la săraci ca să-ți faci ție o bucurie?

WENDLA: Mă duc la ei pentru că sunt săraci.

MELCHIOR: Dar dacă lucrul ăsta nu te-ar bucura, atunci nu te-ai duce?

WENDLA: Sunt eu de vină că-mi face plăcere?

MELCHIOR: Și totuși, pentru faptele astea ar urma să ajungi în rai! – Prin urmare, e corect gândul care nu-mi dă pace de o lună încheiată! – E vinovat zgârcitul că nu-i face plăcere să se ducă la niște copii murdari și bolnavi?

WENDLA: Oo, sunt sigură că pe tine te-ar bucura foarte tare!

MELCHIOR: Și cu toate astea, el trebuie să moară de moartea cea veșnică din cauza asta! – Am să scriu o disertație și am să i-o trimit domnului pastor Kahlbauch. El m-a inspirat. Perorează atâta despre spiritul de sacrificiu! – Dacă nu poate să-mi răspundă, nu mă mai duc la catehism și nici nu-i mai las să mă confirme.

WENDLA: De ce vrei să-i necăjești pe părinții tăi, sunt atât de cumsecade! Ce dacă te duci la confirmatie, nu te doare capul de la ea. Dacă n-ar fi rochiile alea albe oribile pe care trebuie să le purtăm noi și pantalonii ăia ai voștri mai lungi decât voi, ar putea să fie chiar o împrejurare încântătoare.

MELCHIOR: Nu există spirit de sacrificiu! Nu există abnegație! – Îi văd pe cei buni cum se bucură din inimă, îi văd pe cei răi cum se răstesc și pufnesc – te văd pe tine, Wendla Bergmann, cum îți scuturi buclele și râzi, și mie lucrurile astea îmi provoacă o dispoziție atât de sumbră, că parc-aș fi un proscris. – Și ce-ai visat tu mai devreme, când stăteai întinsă lângă pârau, Wendla?

WENDLA: – – Fleacuri – prostioare –

MELCHIOR: Cu ochii deschiși?!

WENDLA: Am visat că eram un copil sărac lipit, care cerșește, că eram trimis pe stradă cu noaptea în cap, că trebuia să cerșesc cât e ziua de lungă pe furtună, pe orice fel de vreme, printre oameni cu inima împietrită, printre neciopliți. Și că ajungeam seara acasă tremurând de foame și de frig și că nu aveam atâția bani câți îmi cerea tatăl meu, și că pe urmă eram bătută – bătută –

MELCHIOR: Știu despre ce e vorba, Wendla. De vină sunt poveștile alea stupide pentru copii. Oameni atât de brutali nu mai există, crede-mă.

WENDLA: Ba există, Melchior, aici te înșeli. – Martha Bessel e bătută în fiecare seară atât de tare, că a doua zi îi vezi urmele. Doamne, cât are de îndurat! Ți se suie sângele la cap când o auzi cum povestește. Mi-e atât de milă de ea, că uneori nu pot să mă abțin și-ncep să plâng noaptea în pernă. De luni de zile mă tot gândesc cum ar putea fi ajutată. – Aș fi bucuroasă să pot odată să stau opt zile în locul ei.

MELCHIOR: Tatăl ar trebui pur și simplu denunțat. Și atunci i s-ar lua copilul.

WENDLA: Eu, Melchior, eu n-am fost bătută niciodată în viață – nici măcar o singură dată. Mi-e și greu să-mi imaginez cum e să fii bătut. M-am bătut deja singură, numai ca să văd ce anume aș putea simți atunci. – Trebuie să fie un sentiment îngrozitor.

MELCHIOR: Eu nu cred că un copil devine mai bun prin asta.

WENDLA: Mai bun, prin ce?

MELCHIOR: Prin bătaie.

WENDLA: Cu nuiua asta, de exemplu! – Oho, e atât de rezistentă și de subțire.

MELCHIOR: Îți dă sângele de la ea!

WENDLA: N-ai vrea să mă bați cu ea?

MELCHIOR: Pe cine?

WENDLA: Pe mine.

MELCHIOR: Ce-ți trece prin cap, Wendla!

WENDLA: În fond, care-i problema?

MELCHIOR: Potolește-te odată! – Nu te bat.

WENDLA: Bine, dar dacă-ți permit eu!

MELCHIOR: Niciodată, fetițo!

WENDLA: Dar dacă te rog eu, Melchior!

MELCHIOR: Nu ești în toate mințile?

WENDLA: N-am fost bătută niciodată în viață!

MELCHIOR: Cum poți să rogi pe cineva să te bată...!

WENDLA: Te rog – te rog –

MELCHIOR: Nu vreau să te-nvăț să te rogi de lume! – (*O lovește.*)

WENDLA: Ah, Doamne – n-am simțit absolut nimic!

MELCHIOR: Te cred – – prin toate fustele alea ale tale...

WENDLA: Atunci lovește-mă peste picioare!

MELCHIOR: Wendla! – (*O lovește mai tare.*)

WENDLA: Nu faci decât să mă mângâi! – Nu faci decât să mă mângâi!

MELCHIOR: Așteaptă tu, vrăjitoareo, că-l alung eu pe Satana din tine!

(Aruncă bățul și tabără pe ea cu pumnii, încât ea începe să țipe îngrozitor. El nu se sinchisește ci continuă s-o altoiască furios, în timp ce lacrimi groase îi curg pe obraji. Deodată sare-n picioare, se apucă cu amândouă mâinile de tâmpile și, plângând în hohote din tot sufletul, o ia la goană-n pădure.)

PIELE DE CATIFEA

(versuri și muzică: Daniel „Rocca” Stoicea; interpretare: trupa FIRMA)

Zei s-au supărat

Și mi-au luat

Mințile

Într-o clipă am

Devenit

Sclavul dragostei

și

Neiertătoare e

Și mă biciuie

Cu cuvintele

E timpul să-mi bag

Visele-n cap

Iertare

Creatură

Îmbrăcată-n piele de catifea

De astăzi

Dorința

Nu mai e în puterea mea

Și-mi freamătă săgeata

Țintind direct spre inima ta

În curând

Dorința

Va străpunge pielea de catifea

ACTUL DOI

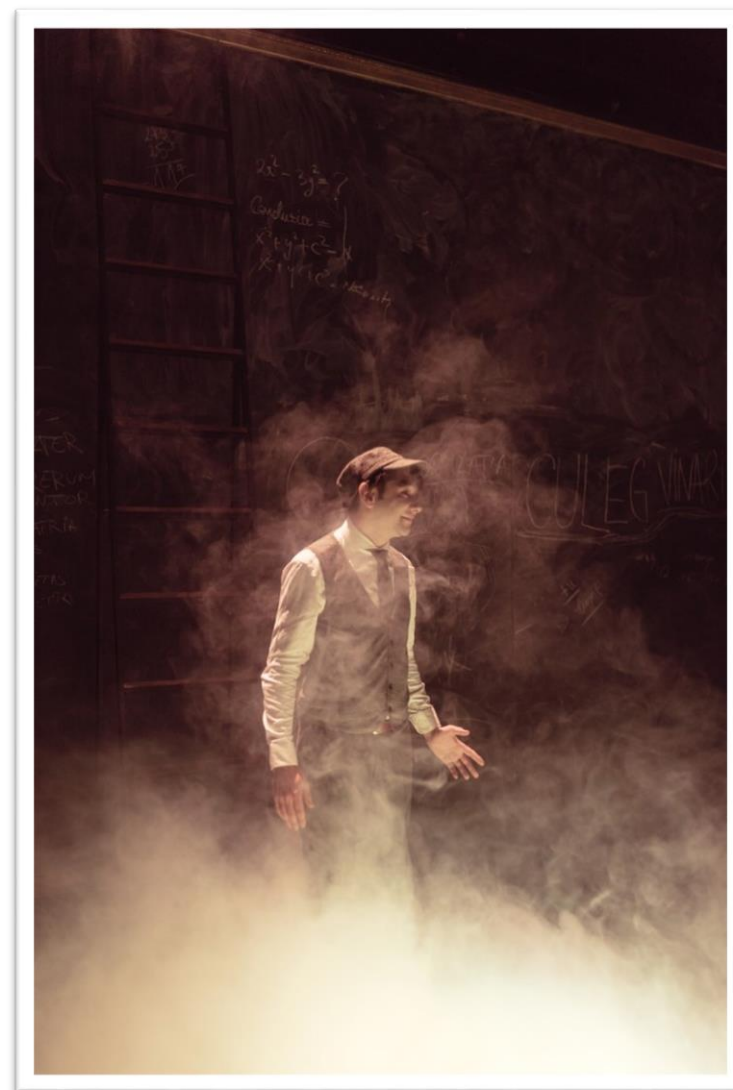
SCENA ÎNTÂI

Seara, în camera de lucru a lui Melchior. Fereastra este deschisă, pe masă arde o lampă. – MELCHIOR și MORITZ pe canapea.

MORITZ: Acum sunt din nou în formă, doar puțin cam agitat. – Totuși, la ora de istorie am dormit la fel ca Polifem beat. Nu-mi vine să cred că bătrânul Zungenschlag nu m-a urechiat. – Azi dimineață era cât pe aci să-ntârzii. – Primul meu gând, după ce m-am trezit, a fost la verbele care se termină în *ni*. Paștele și grijania și anafura mă-si, în timpul micului dejun și pe urmă tot drumul până la școală am conjugat de nu mai vedeam pe unde calc. – Pe la trei și ceva trebuie că am picat. – Am făcut și o pată de cerneală în carte, de la peniță. Când m-a trezit Mathilde, lampa fumega, iar în tufele de liliac de sub fereastră, mierlele cântau cu atâta bucurie – și imediat m-a și pălit o melancolie nesfârșită. Mi-am pus gulerul și mi-am trecut cu peria prin păr. – Lupta asta cu propria ta natură te termină, nu alta!

MELCHIOR: Vrei să-ți răsucesc o țigară?

MORITZ: Mulțumesc, nu fumez. – Măcar de-ar merge tot așa și de acum încolo! Vreau să lucrez și iar să lucrez, până când or să-mi iasă ochii din cap. – Ernst Röbel n-a știut de șase ori de la vacanță încoace; de trei ori la greacă, de două ori la Knochenbruch; ultima oară la istoria literaturii. Eu m-am aflat doar de cinci ori în această situație regretabilă; iar de azi înainte n-are să se mai întâmple niciodată! – Röbel nu se împușcă. Röbel nu are părinți care sacrifică totul pentru el. El, dacă vrea, poate să se facă mercenar, sau cowboy, sau marinăr. Eu, dacă pic – pe tata îl lovește damblaua și mama ajunge la balamuc. N-aș putea să le fac una ca asta și să mai trăiesc după aia! – Înainte de examen, l-am implorat pe Dumnezeu să-mi dea tuberculoză, pentru ca potirul să treacă prin fața mea fără să fiu nevoit să gust din el. De trecut, a trecut – chiar dacă și astăzi îi mai văd sclipirea din depărtare, că nici nu mai îndrăznesc să ridic ochii nici ziua, nici noaptea. – Dar acum, că am prins colacul cu o mână, o să reușesc și să ajung la mal. Dacă nu mă țin cu amândouă mâinile de el, mă duc la fund și mă-nec, e o logică imuabilă.

MELCHIOR: Viața e incredibil de parșivă. – Nici nu știi ce chef aş avea să mă spânzur de-o cracă. – De ce nu mai vine odată mama cu ceaiul ăla!

MORITZ: O să-mi facă bine ceaiul tău, Melchior! Nu de alta, dar uite cum tremur. Am o stare atât de ciudată, parcă aş fi sub o vrajă. Ia pipăie-mă. Văd – aud – simt mult mai clar – dar parcă totul e ca-ntr-un vis – ah, atât de plin de atmosferă. – Uite cum se întinde grădina în lumina lunii, acolo, atât de tăcută, atât de adâncă, parcă ar trece în infinit. – Pe sub frunzișuri ies la iveală siluete înfășurate în voaluri, traversează luminișurile într-o grabă tăcută și preocupată și dispar în semiîntuneric. Mi se pare că sub castan urmează să aibă loc o adunare de consiliu. – Nu vrei să coborâm și noi, Melchior?

MELCHIOR: Așteaptă să ne bem mai întâi ceaiul.

MORITZ: Frunzele șopotesc cu atâta sârg. – Mai că am senzația c-o aud pe bunică-mea, Dumnezeu s-o odihnească, povestind despre „Regina fără cap”. – O regină neasemuit de frumoasă, frumoasă ca soarele, mai frumoasă decât toate fetele din țară. Numai că, din păcate, venise pe lume fără cap. Nu putea să mănânce, nu putea să bea, nu putea să vadă, nici să râdă și nici să sărute. Reușea să se înțeleagă cu curtenii doar cu ajutorul mâinii ei mici și moi. Cu picioarele ei delicate, cu care bătea în podea, declara războaie și condamna la moarte. Și într-o bună zi, a fost biruită de un rege care întâmplător avea două capete ce se păruiau tot anul și se certau cu atâta ardoare, că niciunul nu-l lăsa pe celălalt să spună ce are de spus. Vrăjitorul-șef de la Curte l-a luat așadar pe acela mai mic și l-a pus pe umerii reginei. Și, ce să vezi, îi venea de minune. După care regele s-a însurat cu regina și cei doi nu se mai păruia, ci se sărutau unul pe altul pe frunte, pe obraji și pe gură și au mai trăit încă mulți ani în fericire și plăceri... Ce aiureală blestemată! De la vacanță încoace, nu-mi mai iese din minte regina fără cap. Când văd o fată frumoasă, o văd fără cap – după care brusc mă văd pe mine însumi ca pe o regină fără cap... Te pomenești că o să mă mai trezesc cu unul pe umeri.

(Doamna Gabor intră cu ceaiul aburind, pe care-l pune pe masă în fața lui Moritz și a lui Melchior.)

DOAMNA GABOR: Așa, copii, sper să vă placă. Bună seara, domnule Stiefel; ce mai faci!

MORITZ: Mulțumesc, doamnă Gabor. – Trăgeam cu urechea la hora de jos.

DOAMNA GABOR: Dar nu arăți deloc bine. – Nu cumva te simți rău?

MORITZ: Nu-i cine știe ce. Doar că în serile din urmă m-am culcat cam târziu.

MELCHIOR: Imaginează-ți că a lucrat toată noaptea.

DOAMNA GABOR: N-ar trebui să mai faci asta, domnule Stiefel. Ar trebui să te menajezi. Gândește-te la sănătatea dumitale. Școala nu poate să țină loc de sănătate. – Mai multe plimbări și aer curat! La vârstă dumitale, lucrurile astea valorează mai mult decât o mediogermană corectă.

MORITZ: Am să ies să mă plimb cât mai mult. Aveți dreptate. Se poate învăța și în timp ce te plimbi. Cum de nu m-am gândit și singur la asta! – Totuși, lucrările scrise ar trebui să le fac acasă.

MELCHIOR: Pe alea scrise le faci la mine; în felul ăsta, o să ne fie la amândoi mai ușor. – Mamă, știi că Max von Trenk a murit de febră tifoidă – Azi la prânz vine Hänschen Rilow de la căpătâiul lui Trenk la rectorul Sonnenstich, ca să declare că Trenk a murit în prezența lui. – „Așa?” zice Sonnenstich, „nu cumva mai aveai două ore de arest la școală de săptămâna trecută? – Poftim biletul pentru Pedell. Vezi cum faci să rezolvi odată arestul! Trebuie să participe toată clasa la înmormântare.” – Lui Hänschen parcă i se tăiaseră picioarele.

DOAMNA GABOR: Ce carte ai acolo, Melchior?

MELCHIOR: „*Faust*”.

DOAMNA GABOR: Ai citit-o deja?

MELCHIOR: N-am terminat-o încă.

MORITZ: Tocmai am ajuns la Noaptea Walpurgiei.

DOAMNA GABOR: În locul tău, eu aș mai fi așteptat un an sau doi cu cartea asta.

MELCHIOR: Nu cunosc nicio carte în care să fi găsit atâta frumusețe. Ce motive aș fi avut să n-o citesc.

DOAMNA GABOR: Pentru că n-o-nțelegi.

MELCHIOR: N-ai de unde să știi asta, mamă. Simt foarte bine că nu sunt încă în stare să pătrund opera asta în toată profunzimea ei înălțătoare...

MORITZ: Citim tot timpul în doi; asta ușurează nemaipomenit de mult înțelegerea!

DOAMNA GABOR: Tu ești destul de mare, Melchior, ca să înțelegi ce anume ți-e util și ce anume îți dăunează. Fă toate lucrurile de care crezi că poți răspunde în fața ta. Eu am să fiu cea dintâi care se va arăta recunoscătoare dacă nu-mi dai niciodată motive să-ți interzic ceva. – Voiam numai să-ți atrag atenția că până și cea mai bună carte poate să-ți dăuneze, dacă nu ai încă maturitatea de a o interpreta corect. – O să prefer întotdeauna să am încredere în tine, decât în cine știe ce măsuri educative. – – Dacă mai aveți nevoie de ceva, copii, atunci vino dincolo și cheamă-mă, Melchior. Sunt la mine în dormitor. (*Iese.*)

MORITZ: – Mama ta se referea la povestea cu Gretchen.

MELCHIOR: Și când te gândești că n-am zăbovit nici măcar un moment la ea!

MORITZ: Nici Faust n-ar fi putut să treacă peste scena asta cu mai mult sânge rece!

MELCHIOR: La urma urmelor, scena asta infamă nici măcar nu-i punctul culminant al acestei capodopere! – Faust ar fi putut să-i promită fetei că se vor căsători, după care ar fi putut s-o părăsească, dar asta nu l-ar fi făcut cu nimic mai puțin culpabil în ochii mei. Din partea mea, Gretchen ar fi putut să moară de inimă rea. – Dacă te uiți cu câtă îndârjire își îndreaptă fiecare om imediat privirea spre lucrul acela, ai putea să crezi că lumea întreagă se învârtă în jurul p și al v!

MORITZ: Dacă e să fiu sincer, Melchior, atunci să știi că și eu, de când am citit compunerea ta, am exact același sentiment. – Eram în primele zile de vacanță, când mi-a căzut la picioare. Aveam în mână cartea lui Plötz. – Am încuiat ușa și am parcurs rândurile incandescente la fel cum o bufniță parcurge o pădure în flăcări – cred că cea mai mare parte am citit-o cu ochii închiși. Asemenea unui șir de amintiri întunecate, așa îmi sunau în ureche explicațiile tale, ca un cântec pe care cândva, în copilărie, îl murmurai vesel așa, pentru tine, și care, tocmai când ești pe moarte, răsună din gura altuia, sfâșiindu-ți inima. – Cel mai mult m-a impresionat ceea ce ai scris despre fată. Nu mai reușesc să scap de impresiile alea. Crede-mă, Melchior, să fii nevoit să înduri o nedreptate e mai dulce decât să comiți o nedreptate! Să fii nevoit să te supui unei atât de dulci nedreptăți – asta îmi pare a fi chintesența întregii fericiri pământești.

MELCHIOR: Eu nu vreau să-mi primesc fericirea ca pe-o pomană!

MORITZ: Dar de ce nu?

MELCHIOR: Eu nu vreau nimic pentru care să nu fi fost nevoit să lupt!

MORITZ: Atunci unde mai e plăcerea, Melchior?! – Fata, Melchior, fata savurează precum zeii cei preafericiți. Fata se apără pentru că așa e ea făcută. Ea se ține până în ultima clipă departe de orice amărăciune, pentru ca apoi să vadă dintr-odată cum cerul se deschide deasupra ei. Fata se teme de iad chiar și în clipa în care simte că se află într-un paradis plin de flori. Simțirea ei e la fel de proaspătă ca izvorul care țâșnește din stâncă. Fata apucă un potir peste care nu a suflat încă nicio adiere pământească, un potir cu nectar scânteietor, arzând cu vâlvătăi, și pe care ea-l golește cu nesaț... Satisfacția pe care o simte în acest timp bărbatul, eu mi-o imaginez fadă și stătută.

MELCHIOR: Imaginează-ți-o cum îți place ție, numai ține-o pentru tine. – Mie nu-mi place să mă gândesc la ea...

SCENA A DOUA

Cameră de zi.

DOAMNA BERGMANN *(cu pălăria pe cap, mantoul pe umeri, un coș pe braț, intră cu fața strălucitoare pe ușa din mijloc):* Wendla! – Wendla!

WENDLA *(apare în jupon și corset în ușa laterală din dreapta):* Da, mamă?

DOAMNA BERGMANN: Te-ai și sculat, copilă? – Ia te uită, frumos din partea ta!

WENDLA: Ai fost deja în oraș?

DOAMNA BERGMANN: Îmbracă-te fuguța! – Trebuie să te duci imediat până jos la Ina, să-i duci coșul ăsta!

WENDLA *(în timp ce se îmbracă complet):* Ai fost la Ina? – Cum se mai simte Ina? – Tot nu s-a făcut bine?

DOAMNA BERGMANN: Închipuie-ți, Wendla, azi-noapte a fost barza la ea și i-a adus un băiețel.

WENDLA: Un băiat? – Un băiat! – Vai, dar e minunat – – Asta era gripa aia care nu se mai termina!

DOAMNA BERGMANN: O frumusețe de băiat!

WENDLA: Trebuie neapărat să-l văd și eu, mamă! – Și cu asta am devenit acum pentru a treia oară mătușă – am o nepoțică și doi nepoței!

DOAMNA BERGMANN: Și ce mai nepoței! – Asta se-ntâmplă când locuiești atât de aproape de acoperișul bisericii! – Măine se împlinesc abia doi ani de când urca treptele în rochia de voal.

WENDLA: Erai acolo când i l-a adus?

DOAMNA BERGMANN: Tocmai își luase zborul. – Nu vrei să-ți pui un trandafir în piept?

WENDLA: De ce n-ai ajuns și tu un pic mai devreme, mamă?

DOAMNA BERGMANN: Totuși, mi se cam pare mie că ți-a adus și ție ceva – o broșă sau așa ceva.

WENDLA: Nici nu știi ce rău îmi pare!

DOAMNA BERGMANN: Ți-am spus doar că ți-am adus și ție o broșă!

WENDLA: Am destule broșe...

DOAMNA BERGMANN: Atunci ar trebui să fii mulțumită, copila mea. Ce altceva mai vrei?

WENDLA: Aș fi vrut atât de tare să știu dacă a venit pe fereastră sau prin horn.

DOAMNA BERGMANN: Asta trebuie s-o întrebi pe Ina. Da, trebuie s-o întrebi pe Ina, inimioara mea dragă! Ina o să-ți spună totul exact. Căci Ina a stat de vorbă cu ea o jumătate de oră întreagă.

WENDLA: O s-o-ntreb pe Ina când mă duc jos.

DOAMNA BERGMANN: Dar nu cumva să uiți, îngerușul meu scump! Fiindcă să știi că mă interesează și pe mine dacă a venit pe fereastră sau pe horn.

WENDLA: Sau poate c-ar fi mai bine să-l întreb pe coșar? – Fiindcă coșarul trebuie totuși să știe cel mai bine dacă zboară pe horn sau nu.

DOAMNA BERGMANN: Nu pe coșar, copilă; nu pe coșar. Ce știe coșarul despre barză! – Ăla o să-ți trăncănească o sumedenie de prostii pe care nici măcar el nu le crede... La – la ce te holbezi așa pe stradă??

WENDLA: Un bărbat, mamă – de trei ori mai mare decât un bou! – are picioarele cât vapoarele...!

DOAMNA BERGMANN (*repezindu-se la fereastră*): Nu se poate! – Așa ceva nu se poate!

WENDLA (*în același timp*): Sub bărbie ține un pat fără saltea, pe care scârțâie cu arcușul „*Die Wacht am Rhein*” – tocmai dispare după colț.

DOAMNA BERGMANN: Ai un creier de copil și așa ai să rămâi mereu! – S-o sperii tu în halul ăsta pe bătrâna și credula ta mamă! – Du-te și ia-ți pălăria. Tare m-aș mai mira să-ți vină vreodată mintea la cap. – Eu una am renunțat să mai sper.

WENDLA: Și eu, mămicuță dragă, și eu. – E tristă situația cu mintea mea. – Așadar, am o soră care e măritată de doi ani și jumătate și eu însămi am devenit pentru a treia oară mătușă și nu am nici cea mai vagă idee cum anume se-ntâmplă toate astea... Să nu te superi, mămicuța mea; să nu te superi! Pe cine să întreb și eu din toată lumea asta, dacă nu pe tine! Te rog, dragă mamă, spune-mi! Spune-mi, mămicuța mea iubită! Mi-e rușine de mine însămi. Te rog, mamă, vorbește! Nu mă certa că te întreb despre asta. Răspunde-mi – cum se întâmplă totul? – cum se ajunge la asta? – Doar nu poți să-mi ceri cu toată seriozitatea ca, la cei paisprezece ani ai mei, să mai cred în barză.

DOAMNA BERGMANN: Bine, dar, Dumnezeu mare, copilă, ciudată mai ești! – Ce idei poți să ai și tu! – Chiar nu pot să fac așa ceva!

WENDLA: Dar de ce nu, mamă! – De ce nu! – Doar nu poate să fie nimic urât, dacă toată lumea se bucură de asta!

DOAMNA BERGMANN: O – o, Doamne, ferește-mă! – Chiar meritam eu să... Du-te și îmbracă-te, fetițo, îmbracă-te!

WENDLA: Mă duc. Dar dacă copilul tău are să se ducă să-l întrebe pe coșar?

DOAMNA BERGMANN: Simt că-mi pierd mințile, nu alta! – Vino, copilă, vino încoace, îți spun! Îți spun totul... O, Dumnezeu atotputernic! – numai nu astăzi, Wendla! – Măine, poimăine, săptămâna viitoare... oricând vrei tu, inimioară dragă...

WENDLA: Spune-mi astăzi, mamă; spune-mi acum! Acum imediat! Acum, că te-am văzut atât de îngrozită, chiar că n-o să mai pot să am liniște.

DOAMNA BERGMANN: Nu pot, Wendla.

WENDLA: Oo, de ce nu poți, mămicuțo! – Uite, îngenunchez la picioarele tale și-mi pun capul la tine-n poală. Tu îmi acoperi capul cu șorțul și povestești, și povestești, ca și când ai fi absolut singură în cameră. Eu n-am să tresar; nu am să strig; am să aștept aici, răbdătoare, indiferent ce s-ar întâmpla.

DOAMNA BERGMANN: Dumnezeu știe, Wendla, că nu sunt eu vinovată! Dumnezeu mă cunoaște! – Vino, pentru numele lui Dumnezeu! – Vreau să-ți povestesc, fetița mea, cum ai venit tu pe lumea asta. – Așadar, ascultă-mă, Wendla...

WENDLA (*de sub șorțul ei*): Ascult.

DOAMNA BERGMANN (*extatic*): Dar nu se poate, copilul meu! – Nu pot să răspund pentru asta. – Pentru că merit să fiu trimisă la închisoare – merit să îmi fi luată...

WENDLA (*de sub șorțul ei*): Ia-ți inima-n dinți, mamă!

DOAMNA BERGMANN: Atunci, ascultă...!

WENDLA (*de sub șorțul ei, tremurând*): O, Doamne, o, Doamne!

DOAMNA BERGMANN: Ca să faci un copil – înțelege ce-ți spun, Wendla?

WENDLA: Repede, mamă, nu mai suport!

DOAMNA BERGMANN: Ca să faci un copil – trebuie să-l – pe bărbatul cu care ești măritată, trebuie să-l iubești – am spus să-l iubești – așa cum numai un bărbat poate fi iubit! Trebuie să-l iubești atât de tare din toată inima, cum – cum nici nu se poate spune! Trebuie să-l iubești, Wendla, așa cum tu, la anii tăi, nici măcar nu poți încă să iubești... Acum știi.

WENDLA (*ridicându-se*): Doamne – Dumnezeule mare – din Cer!

DOAMNA BERGMANN: Acum știi ce încercări te așteaptă!

WENDLA: Și asta-i tot?

DOAMNA BERGMANN: Dumnezeu mi-e martor! – – Acum ia coșul și du-te până jos la Ina. Acolo o să mai primești ciocolată și prăjitură. – la vino să te mai văd o dată – șireturile de la cizmulițe sunt legate, mănușile de mătase, bluza de marinar, trandafirul în păr... până la urmă, însă, fustița chiar ți-a rămas scurtă, Wendla!

WENDLA: Ai luat carne pentru la prânz, mămicuțo?

DOAMNA BERGMANN: Bunul Dumnezeu să te aibă în pază și să te binecuvânteze! – Cu prima ocazie, o să-ți mai cos un volănaș de un lat de palmă.

SCENA A TREIA**AȘTEPT UN SEMN**

(versuri și muzică: Daniel „Rocca” Stoicea; interpretare: trupa FIRMA)

Domnișoară cu trup de Afrodită

Ești exact așa cum te-am visat

Știu prea bine că ești otrăvită

Dar te rog frumos

Nu mă cruța

Splendid avatar, splendidă făptură

Ești exact așa cum te-am visat

Ireal de dulce și nevinovată

Glorie eternă,

Celor care te-au creat!

și...

Aștept, aștept, aștept

Aștept un semn

Tăcerea ta îmi pare un blestem

Aștept, aștept, aștept

Aștept un semn

Glorie eternă

Celor care te-au creat!

HÄNSCHEN RILOW (cu o lumânare în mână, trage zăvorul la ușa din spatele său și deschide capacul): Ți-ai spus dar rugăciunea, Desdemona?

(Scoate din sân o reproducere cu Venus, de Palma Vecchio.) – Nu prea se vede pe tine că tocmai ți-ai fi spus *Tatăl nostru*, iubito – contemplativă, în așteptarea a ceea ce va să vină, ca-n clipa aceea plină de dulceață, a fericirii înmugurinde, când te-am văzut întinsă-n vitrină la Jonathan Schlesinger – cu nimic mai puțin seducător nici farmecul acestor membre mlădioase, a acestei delicate boltiri a șoldurilor, a acestor sâni tari de fecioară, – o, ce beat de fericire trebuie să fi fost marele maestru în timp ce originalul de paisprezece anișori stătea întins pe divan, sub privirile sale!

Ai să mă mai vizitezi din când în când în vis? – Cu brațele deschise te aștept, să te sărut până ți se taie răsuflarea. Te instalezi la mine precum stăpâna de drept în castelul ei pustiit. Poarta și ușile se deschid ca-mpinse de o mână nevăzută, în vreme ce, jos, în parc, fântâna arteziană se pornește a clipoci zglobiu...

Aceasta-i pricina, o, suflate, aceasta! – Că nu din vreun temei frivolucid, o spune bubuitul cel cumplit din pieptul meu. Nu mai am aer când mă gândesc la nopțile mele pustii. Îți jur pe sufletu-mi, copilă, că nu sațietatea mă îndeamnă. Oare cine s-ar putea lăuda că s-ar fi săturat de tine! Numai că tu îmi sugi toată măduva din oase, tu-mi strâmbi spinarea, tu, ochilor mei tineri, până și ultima sclipire le-o răpești. – Prea mare pentru mine e nesațul ascuns în modestia-ți supraomenească, și prea mă istovești cu ale tale membre nemișcate! – Ori tu, ori eu! și eu am biruit.

Dacă ar fi să le înșir aici pe toate – pe toate acelea, adormite acum, cu care am purtat aici aceeași luptă! – Psyche a lui Thumann – încă o moștenire a slăbănoagei mademoiselle Angelique, acest șarpe cu clopoței din paradisul copilăriei mei; Jo, de Corregio; Galathea, de Lossow; pe urmă un Amor al lui Bouguereau; Ada lui J. van Beers – acea Ada pe care am fost nevoit să i-o răpesc lui papa dintr-un sertăraș ascuns al secreterului său, pentru a o include în haremul meu; o Leda tremurătoare, spasmodică de Makart, pe care am găsit-o întâmplător printre caietele de liceu ale fratelui meu – șapte s-au grăbit să ți-o înainte, înfloritoare candidată la moarte ce ești, pe acest drum ce duce spre Tartarus! Împacă-te cu acest gând și să nu cauți, cu implorarea din privirea ta, să-mi sporești chinurile dincolo de limitele suportabilului.

Tu nu mori pentru păcatele tale, ci pentru păcatele mele! În legitimă apărare comit, cu inima sângerându-mi, cea de-a șaptea crimă conjugală. Există ceva tragic în rolul lui Barbă Albastră. Cred că toate femeile ucise de el n-au suferit, la un loc, atât cât a suferit el în timp ce o sugruma pe fiecare în parte.

Însă conștiința mea se va liniști iar trupul meu se va oțeli atunci când tu, diavolițo, nu vei mai locui pe pernele de mătase ruginie din caseta mea cu podoabe. În locul tău, o voi pofti apoi să intre în somptuoasa cameră a plăcerilor pe Lurlei de Bodenhause ori pe Femeia părăsită a lui Linger sau pe Loni a lui Defregger – cu atât mai repede îmi voi reveni în acest fel! Încă un sfert de an numai, și losafatul tău eliberat de văluri ar fi început, suflet dulce, să roadă din creierul meu sărman precum soarele dintr-o bucată de unt. A venit timpul să purcedem la separarea dintre masă și pat.

Brr, simt în mine un Heliogabal! *Moritura me salutat!* Ah, fetițo, de ce îți strângi tu genunchii unul într-altul? – de ce acum, de ce încă? – – în vederea insondabilei eternități?? O singură zvăcnire, și îți dăruiesc libertatea! – O tresărire feminină, un mic gest lasciv, un semn de simpatie, fetițo! – am să te înrămez în aur, am să te atârân deasupra patului meu! – Chiar nu bănuiești deloc că numai p u d o a r e a ta e cea care-mi stârnește elanurile desfrânate? – Vai lor, vai celor lipsiți de omenie!

Orice ar fi, se observă că a avut parte de o educație exemplară. – Căci la fel mi se-ntâmplă și mie.

Ți-ai spus dar rugăciunea, Desdemona?

Inima mi se chircește – – prostii! – Și Sfânta Agnes a murit de dragul castității sale și nu era atât de dezbrăcată ca tine! – O ultimă sărutare pe trupul tău înflorit, pe sânii tăi rotunzi de copilă – pe dulcea rotunjime a genunchilor tăi – genunchii tăi plini de cruzime...

Aceasta-i pricina, o, suflete, aceasta!

Să nu vi-o spun pe nume, caste stele!

Aceasta-i pricina! –

(*Poza cade în adâncuri; el închide capacul.*)

SCENA A PATRA

Un pod cu fân. – MELCHIOR stă întins pe spate în fânul proaspăt. WENDLA vine în sus pe scară.

WENDLA: Aici te-ai ascuns? – O lume-ntreagă te caută. Carul a mai venit o dată. Trebuie să dai o mână de ajutor. Vine furtuna.

MELCHIOR: Pleacă de lângă mine! – Pleacă de lângă mine!

WENDLA: Ce-i cu tine? – De ce-ți ascunzi fața?

MELCHIOR: Pleacă odată, pleacă! – Te arunc de pe scară!

WENDLA: Atunci cu atât mai mult n-o să plec! – *(Îngenunchează lângă el.)* Melchior, de ce nu vii afară, pe pajiște? – Aici e zăpușeală și e-ntuneric. Chiar dacă afară o să ne ude până la piele, ce ne pasă n-o uă!

MELCHIOR: Fânul ăsta miroase minunat. – Afară, precis că cerul e negru ca un lințoliu. – Nu mai văd decât macul, cum arde pe pieptul tău – și inima ți-o aud cum bate –

WENDLA: – Nu mă săruta, Melchior! – Să nu mă săruți!

MELCHIOR: Inima ta – o aud cum bate –

WENDLA: – Când săruți – înseamnă că iubești – – – – Nu, nu! – –

MELCHIOR: – O, nu există i u b i r e, crede-mă! – Totul e doar interes, totul e doar egoism! – Eu te iubesc la fel de puțin pe cât mă iubești tu pe mine. –

WENDLA: – – Nu! – – – – – Melchior, nu! – –

MELCHIOR: – – – Wendla!

WENDLA: O, Melchior! – – – nu – nu – –

PERDEA DE FUM**(versuri și muzică: Daniel „Rocca” Stoicea; interpretare: trupa FIRMA)**

Sunt într-un loc ascuns de lume

Unde vin cei care n-adorm

Când durerea îi răpune

Se ascund după o perdea de fum

Și dac-ai să mă ierți

Să știi că mă găsești

În spatele cortinei

oh...

Sângerând, sângerând

Sunt înconjurat de toate

Iubirile ce le-am pierdut

Și prima dintre ele mă cheamă

Ascunsă după o perdea de fum

Și dac-ai să mă ierți

Să știi că mă găsești

În fața casei tale

oh...

Sângerând, sângerând

SCENA A CINCEA

DOAMNA GABOR (*șade la masă, scrie*):

Dragă domnule Stiefel!

După ce, timp de 24 de ore, m-am gândit și m-am tot gândit la ceea ce-mi scrii, iau pana în mână cu inima grea. Suma pentru traversarea Oceanului până-n America – te asigur pe tot ce am mai sfânt – nu am cum să ți-o procur. În primul rând, nu dispun de atâția bani și, în al doilea rând, dacă aș avea-o, ar fi cel mai mare păcat imaginabil să-ți pun la dispoziție mijloacele pentru înfăptuirea unui gest atât de nechibzuit și de plin de urmări. Mi-ai face o cruntă nedreptate, domnule Stiefel, să vezi în acest refuz un semn de lipsă de afecțiune. Pe de altă parte, ar fi cea mai grosolană încălcare a datoriei mele de prietenă maternă, să las cumva dezorientarea dumitale de moment să mă determine să-mi pierd la rândul meu capul și să cedez orbește celor dintâi impulsuri. Sunt oricând dispusă – în cazul în care dorești acest lucru – să le scriu părinților dumitale. Voi încerca să-i conving pe părinții dumitale că, de-a lungul acestui trimestru, ai făcut tot ce ți-a stat în putință, că ți-ai secătuit forțele în asemenea măsură, încât o judecată severă a destinului dumitale ar fi nu doar nejustificată, dar, în primul rând, ea ar putea avea o influență în cel mai înalt grad nefastă asupra stării dumitale de sănătate mentală și corporală.

Sincer vorbind, faptul că, în chip aluziv, mă ameninți că, în cazul în care nu vi se va înlesni fuga, ai de gând să-ți iei viața, m-a surprins într-o oarecare măsură. Oricât ar fi de nemeritată o nenorocire care s-a abătut asupra cuiva, aceasta nu ar trebui să ne împingă nicicând, dar nicicând, să recurgem la mijloace incorecte. Modul în care dumneata încerci să mă faci răspunzătoare de o eventuală nesăbuintă îngrozitoare pe mine, care nu ți-am făcut de fiecare dată decât bine, are ceva ce ar putea să treacă cu ușurință drept tentativă de șantaj în ochii unui om de rea credință. Sunt nevoită să recunosc că nu mă așteptam nicidecum la o astfel de atitudine din partea dumitale, care altminteri știi foarte bine ce anume ne datorăm nouă înșine. Cu toate astea, nutresc convingerea fermă că erai încă în mult prea mare măsură sub impresia primei spaime, ca să fii pe deplin conștient de acțiunea dumitale.

Așa că nădăjduiesc cu tărie că aceste cuvinte ale mele te găsesc deja într-o stare de spirit mult mai echilibrată. Ia lucrurile așa cum sunt. După părerea mea, este absolut nepermis ca un tânăr să fie judecat în funcție de rezultatele lui școlare. Avem mult prea multe exemple de elevi slabi care au devenit oameni exemplari și invers, de elevi excepționali care nu au reușit să facă mare lucru în viață. În orice caz, eu îți dau asigurarea că, în măsura în care depinde de mine, neșansa dumitale nu va influența câtuși de puțin relația dumitale cu Melchior. Pentru mine va constitui întotdeauna o bucurie să-l văd pe fiul meu cu un tânăr care, indiferent de cum vrea lumea să-l judece, a izbutit să câștige și întreaga mea simpatie.

Așa că sus capul, domnule Stiefel! – Crize de felul acesta sau de orice alt fel ne încearcă pe fiecare dintre noi și ele se cer depășite. Dacă fiecare s-ar grăbi să recurgă îndată la pumnal și otravă, destul de curând nu ar mai exista oameni pe lume. Mai dă-mi un semn cât mai curând cu putință și primește salutările cele mai călduroase și simpatia neschimbată a prietenei dumitale materne,

Fanny G.

SCENA A ȘASEA

Grădina familiei Bergmann strălucind în soarele dimineții.

WENDLA: De ce te-ai furișat afară din odaie? – Ca să culeg micșunele! – Pentru că mă vede mama că zâmbesc. – Și de ce nu reușești să-ți mai strângi buzele la loc? – Nu știu. – Nu știu nici eu, nu găsesc cuvintele...

Drumul e ca un covor de pluș – nicio pietricică, niciun spin. – Picioarele mele nici nu ating pământul... Oo, cum am mai dormit azi-noapte!

Aici erau! – Încep să devin serioasă ca o călugăriță la cină. – Dulci micșunele! – Liniștește-te, mămicuțo. Vreau să mă-mbrac în veșmântul de pocăință. – Ah, Doamne, dacă ar veni cineva căruia aș putea să-i sar de gât și să-i povestesc.

SCENA A ȘAPTEA

În lumina înserării. Cerul este ușor înnorat, drumul se unduiește printre tufe scunde și păpuși. La oarecare distanță se aude susurul pârâului.

MORITZ: Mai bine să merg la sigur. – Nu e locul meu aici. – N-au decât să se suie unii în capul altora. – Eu trag ușa după mine și sunt sub cerul liber. – Pentru mine nu contează atât de mult încât să mă tot las dat la o parte.

Nu m-am băgat niciodată în față. De ce să mă bag în față acum! – N-am niciun contract cu bunul Dumnezeu. Poți să-ntorci problema pe toate fețele. Am fost forțat. – Pe părinții mei nu-i fac răspunzători pentru asta. Orice ar fi, ei trebuia să fie pregătiți pentru ce-i mai rău.

Erau destul de maturi ca să știe ce fac. Eu unul eram un sugar când am venit pe lume – altminteri aș fi fost și destul de deștept să devin un altul. De ce să plătesc eu pentru faptul că toți ceilalți erau deja aici!

Ar trebui să fiu bătut în cap... Dacă cineva îmi face cadou un câine turbat, atunci eu îi dau înapoi câinele lui turbat. Și dacă cumva nu vrea să-și ia înapoi câinele lui turbat, atunci, eu, din punct de vedere uman și...

își ia zborul; amăgirea încetează să mai stingherească. – N-ar trebui să mai faceți jocuri murdare cu șarlatania asta! Ceața se-mprăstie, viața e o chestiune de gust.

ILSE (*cu haine rupte pe ea și legată la cap cu un batic colorat, vine din spate și-i pune o mână pe umăr*): Tu ce-ai pierdut?

MORITZ: Ilse?!

ILSE: Ce cauți pe aici?

MORITZ: De ce mă sperii în halul ăsta?

ILSE: Ce cauți? – Ce-ai pierdut?

MORITZ: Ce-ți veni să mă sperii în halul ăsta?

ILSE: Păi eu vin din oraș. Mă duc acasă.

MORITZ: Iar eu nu știu ce am pierdut.

ILSE: Atunci înseamnă că degeaba cauți.

MORITZ: Maamă, fir-ar să fie astăzi și mâine!!

ILSE: De patru zile n-am mai fost pe acasă.

MORITZ: Ca o pisică, fără niciun zgomot!

ILSE: Fiindcă am pantofii de bal în picioare. – Ce ochi o să facă maică-mea! – Hai și condu-mă până acasă!

MORITZ: Pe unde ai mai umblat creanga?

ILSE: Prin Priapia!

MORITZ: Priapia!

ILSE: La Nohl, la Fehrendorf, la Padinsky, la Lenz, Rank, Spühler – la cine vrei și la cine nu vrei! Cling, cling – și se lasă cu senzații!

MORITZ: Adică te pictează?

ILSE: Fehrendorf mă pictează ca stâlpnică. Stau pe un capitel corintic. Fehrendorf ăsta, îți spun eu, e total dement. Data trecută i-am călcat pe un tub de vopsea. El și-a șters pensula în părul meu. Eu i-am tras o palmă. El mi-a dat cu paleta în cap. Eu i-am răsturnat șevaletul. El a-nceput să mă fugărească cu penelul peste divan, pe mese, pe scaune, prin tot atelierul. După sobă zăcea o schiță: – Cuminte, sau o rup! – El a jurat amnistie, după care a tăbărit pe mine și m-a – și m-a – îți zic, m-a pupat de m-a rupt.

MORITZ: Unde înnoptezi când rămâi în oraș?

ILSE: Ieri am fost la Nohl – alaltăieri la Bojokewitsch – duminică la Oikonomopulos. La Padinsky s-a băut șampanie. Valabregez își vânduse Ciumatul. Adolar a băut din scrumieră. Lenz a cântat *Ucigașa de copil*, și Adolar a îndoit chitara. M-am îmbătat atât de tare, că a trebuit să mă ducă pe sus la culcare. – Tu mai mergi la școală, Moritz?

MORITZ: Nu, nu... trimestrul ăsta îmi iau adio.

ILSE: Ai dreptate. Ah, ce repede trece timpul când câștigi bani! – Mai ții minte când ne jucam de-a *Hoții și vardiștii*? – Wendla Bergmann și tu și eu și ceilalți, când ieșeați seara și beați la noi lapte de capră proaspăt muls? – Ce mai face Wendla? Ultima oară am văzut-o la inundație. – Ce mai face Melchi Gabor? – Tot mai are privirea aia gânditoare? – La ora de muzică stăteam față-n față.

MORITZ: Filozofează.

ILSE: Wendla a fost pe la noi în timpul ăsta și i-a adus mamei niște conserve. Astăzi am pozat la Isidor Landauer. Are nevoie de mine pentru Fecioara Maria, Maica Domnului, cu Pruncul Iisus. Tipul e un prostănac și e îngrozitor de enervant. Maamă, zici că-i un cocoș din ăla de tablă care-ți arată încotro bate vântul! – Ești cumva mahmur?

MORITZ: De aseară! – Am băut ca niște hipopotami. Era cinci dimineață când m-am prelins și eu către casă.

ILSE: Se vede pe tine. – Au fost și fete?

MORITZ: Arabella, nimfa berii, o andaluză! – Cîrciumarul ne-a lăsat toată noaptea singuri cu ea.

ILSE: Se vede pe fața ta, Moritz! – Eu nu știu ce-i aia mahmureală. La carnavalul trecut, trei zile și trei nopți n-am ieșit din haine și n-am intrat în niciun pat. Din Redută ne-am mutat în cafenea, la prânz ne duceam în Bellavista, seara în Tingl-Tangl, noaptea la Redută. A fost și Lena cu noi, și grășana de Viola. – În cea de-a treia noapte m-a găsit Heinrich.

MORITZ: Păi te căutase?

ILSE: S-a împiedicat de brațul meu. Zăceam pe stradă în zăpadă, fără cunoștință. – Așa că după aia am ajuns la el. Paisprezece zile n-am ieșit din casa lui – a fost cumplit! – Dimineața trebuie să-mi pun pe mine cămașa lui persană de noapte și seara să umblu prin cameră în costum negru de paj; cu volane de dantelă albă la gât, la genunchi și la mâneci. În fiecare zi mă fotografia într-un alt aranjament – o dată pe speteaza canapelei ca Ariadna, o dată în chip de Leda, o dată ca Ganimede, o dată în patru labe, în chip de Nabucodonosor feminin. În timpul ăsta bătea câmpii, ba că se omoară, ba că se-mpușcă, ba vorbea de sinucidere, ba despre gazul de cărbuni. Dimineața devreme de tot lua un pistol, îl încărca cu gloanțe conice și mi-l pune pe piept: – Numai să clipești și apăs pe trăgaci! – Oo, ar fi apăsător, Moritz; și cum ar mai fi apăsător! – Pe urmă lua obiectul în gură ca pe o țevă de suflat sticlă. Asta ar fi trezit, vezi Doamne, instinctul de conservare. Și atunci – brr! – glonțul mi-ar fi trecut prin coloana vertebrală.

MORITZ: Mai trăiește Heinrich?

ILSE: Ce știi eu! – Deasupra patului era o oglindă de tavan fixată de plafon. Cabinetul părea înalt cât un turn și luminos ca o sală de operă. Te vedeai atârând din cer, la propriu. Îngrozitor, ce puteam să visez în nopțile alea. – O, Doamne, Doamne, când se face odată ziua! – Noapte bună, Ilse. Când dormi, ești atât de frumoasă că-mi vine să teucid!

MORITZ: Acest Heinrich mai trăiește oare?

ILSE: Sper să nu-l mai fi răbdat Dumnezeu! – Într-o zi, când s-a dus după absint, mi-am aruncat haina pe mine și m-am furișat afară. Carnavalul se terminase; mă ridică Poliția; că ce căutam îmbrăcată în haine bărbătești? – M-au dus la secția centrală. Atunci au venit cu toții, Noll, Fehrendorf, Padinsky, Spühler, Ikonomopulos, toată Priapia-n păr, și au garantat pentru mine. M-au luat cu birja și m-au dus la atelierul lui Adolar. De atunci am rămas credincioasă hoardei lor. Fehrendorf e un maimuțoi, Nohl e un porc. Bojokewitsch o bufniță, Loison o hienă, Ikonomopulos e o cămilă – tocmai de-aia-i iubesc, pe fiecare în parte, și n-aș vrea să mă leg de nimeni altcineva, chiar dacă lumea ar fi plină de arhangheli și de milionari.

MORITZ: – Eu trebuie să măntorc, Ilse.

ILSE: Hai măcar până-n dreptul casei noastre!

MORITZ: – La ce? – La ce? –

ILSE: Să bem lapte de capră cald, proaspăt muls! – Vreau să-ți fac cârlionți în păr cu fierul și să-ți atâr un clopoțel la gât. – Și mai avem și un căluț de lemn cu care poți să te joci.

MORITZ: Trebuie să mă-ntorc. – Mai am Sasanizii, predica de pe munte și paralelipipedul pe conștiință – noapte bună, Ilse!

ILSE: Somnic dulce!... Vă mai duceți pe la wigwam, în locul unde Melchi Gabor mi-a îngropat tomahawkul? – Brr! Până ajunge la voi, o să mă ia cu fărâșul. (*Pleacă în grabă.*)

MORITZ (*singur*): – – – Un cuvânt, atâta trebuia. – (*Strigă.*) – Ilse! – Ilse! – – Doamne ajută că nu mă mai aude.

– Nu am dispoziția potrivită. – Pentru asta e nevoie de un cap liber și de-o inimă ușoară. – Păcat, păcat de ocazie!

... o să spun că am avut oglinzi uriașe de cristal deasupra paturilor mele – că mi-am supus un mânz neîmblânzit – că aș fi pus-o să-mi defileze prin-naintea ochilor, pe covor, în ciorapi lungi de mătase neagră și cizme negre de lac și mănuși lungi negre glacé, cu o eșarfă de mătase neagră la gât – că, într-un acces de nebunie, am sugrumat-o pe pernele mele... am să râd, când se va vorbi despre voluptate... am să –

Să țip! – Să țip! – Să fiu tu. Ilse! – Priapia! – Să nu-mi pese de nimic! – Asta mă secătuiește de puteri! – Această copilă a bucuriei, această copilă a soarelui – această fată a plăcerilor, să-mi iasă ea în cale exact când sunt pe drumul crucii! – – O! – O!

(*În tufărișul de pe malul apei.*)

Uite că totuși am regăsit-o, banca de piatră umplută cu iarbă, fără să vreau. Lumânăricile par să mai fi crescut de ieri. Priveliștea printre sălcii e încă aceeași. – Râul curge greu, ca plumbul topit.

– Nu cumva să uit... (*scoate din buzunar scrisoarea de la doamna Gabor și îi dă foc*). – Cum mai sar scânteile – încoace și-ncolo – în lung și-n lat – suflate! – comete! –

Chiar înainte să-i dau foc, se mai vedeau încă ierburile și o fâșie la orizont. – Acum s-a făcut întuneric. Acum nu mă mai duc acasă.

ACTUL TREI

SCENA ÎNTÂI

Cancelaria. Pe pereți, tablouri cu portretele lui Pestalozzi și J.J. Rousseau. În jurul unei mese verzi, deasupra căreia ard mai multe lămpi cu gaz, sunt așezați profesorii AFFENSCHMALZ, KNÜPPELDICK, HUNGERGURT, KNOCHENBRUCH, ZUNGENSCHLAG și FLIEGENTOD. În capul mesei, pe un jilț mai înalt, rectorul SONNENSTICH. Îngrijitorul HABEBALD stă ciucit lângă ușă.

SONNENSTICH: Mai are vreunul dintre dumneavoastră de făcut vreo remarcă? – Domnii mei! – Nu avem altă soluție, decât să solicităm înaltului Minister al Culturii exmatricularea elevului nostru vinovat; lucrul acesta se fundamentează pe o serie de motive dintre cele mai serioase. Nu avem altă soluție, din cauză că trebuie să ispășim nenorocirea care s-a produs deja, nu avem altă soluție pentru că trebuie ca pe viitor să punem așezământul nostru la adăpost de lovituri asemănătoare. Nu avem altă soluție, pentru că trebuie să-l pedepsim pe elevul nostru vinovat pentru influența demoralizatoare pe care a exercitat-o asupra colegilor săi de clasă. Nu avem altă soluție – iar aceasta, domnii mei, s-ar cuveni să fie cauza cea mai cu greutate, ce face imposibilă orice obiecțiune – pentru că suntem datori să protejăm așezământul nostru de pustiirile acelei epidemii de sinucideri care a izbucnit deja în diferite gimnazii și în fața căreia s-au dovedit inutile toate mijloacele de a-l lega pe gimnazist de condițiile de existență pe care le presupun condițiile de existență presupuse de formarea lui intelectuală. – Mai are cineva dintre domniile voastre ceva de observat?

KNÜPPELDICK: Personal, nu-mi mai pot reprima convingerea că ar fi în sfârșit momentul să deschidem undeva o fereastră.

ZUNGENSCHLAG: Do-domnește o a-a-atmosferă în cata-catacombele subterane, ca în a-arhivele fo-fo-stei ca-ca-ca-camere de justiție din Wetzlar.

SONNENSTICH: Habebald!

HABEBALD: Poruncă, domnule rector!

SONNENSTICH: Deschideți o fereastră! Avem, Doamne ajută, destulă atmosferă afară. – Se-ntâmplă cumva ca vreunul dintre domni să mai aibă ceva de adăugat?

FLIEGENTOD: În cazul în care stimații mei colegi vor să se deschidă o fereastră, eu personal nu am nimic de obiectat. Aș vrea doar să rog să nu fie deschisă tocmai fereastra din spatele meu!

SONNENSTICH: Habebald!

HABEBALD: Poruncă, domnule rector!

SONNENSTICH: Deschide cealaltă fereastră! – – Domnii mai au de făcut vreo observație?

HUNGERGURT: Fără a dori să alimentez la rândul meu această controversă, aş dori să amintesc faptul că, de la vacanța de toamnă, cealaltă fereastră este zidită.

HABEBALD: Poruncă, domnule rector!

SONNENSTICH: Lăsați cealaltă fereastră închisă! – Domnii mei, mă văd nevoit să supun cererea la vot. Îi rog frumos pe domnii care sunt de acord să fie deschisă singura fereastră care poate fi deschisă, să se ridice de pe scaunele lor. (*Numără.*) – Unu, doi, trei. – Unu, doi, trei. – Habebald!

HABEBALD: Poruncă, domnule rector!

SONNENSTICH: Lăsați și această fereastră închisă! – La rândul meu nutresc convingerea că atmosfera nu lasă nimic de dorit! – – Domnii mai au de făcut vreo observație? – – Domnii mei! În cazul în care am omite să solicităm înaltului minister al cultelor exmatricularea elevului nostru copleșit de vinovăție, atunci, înaltul minister al cultelor ne va face răspunzători pe noi pentru nenorocirea care s-a abătut asupra noastră. Dintre diferitele gimnazii atinse de epidemia suicidală, acelea în care procentul celor ce i-au căzut drept victime a atins douăzeci și cinci la sută, au fost suspendate de înaltul minister al cultelor. Sarcina noastră de apărători și păstrători ai instituției noastre este să apărăm instituția noastră de o asemenea lovitură cum nu se poate mai cumplită. Este o durere profundă pentru noi faptul că nu suntem în situația de admite calificativele elevului nostru copleșit de vină drept circumstanță atenuantă. O atitudine permisivă, care ar putea fi justificată în relație cu elevul nostru copleșit

de vinovăție, nu ar fi justificabilă în momentul de față față de existența, în cel mai inimaginabil mod imaginabil periclitată a așezământului nostru. Astfel ne vedem puși în situația de a fi nevoiți să-l judecăm pe cel copleșit de vinovăție pentru a nu fi noi apoi cei judecați fără vină. – Habebald!

HABEBALD: La ordin, domnule rector!

SONNENSTICH: Aduceți-l sus!

(Habebald iese.)

ZUNGENSCHLAG: Da-da-dacă at-t-t-mosfera ca-ca-ca-re domnește aici n-n- nu lasă preponderent mai nimic sau nimic de do-do-do-rit, atunci aş dori să f-f-f-ormulez cererea ca, în perioada vacanței de va-va-vară să fie zidită și cealaltă fe-fe-fe-fe-fe-fe-fe-fereastră!

FLIEGENTOD: Dacă iubitului nostru coleg Zungenschlag, localul nostru i se pare insuficient ventilat, atunci aş vrea să formulez la rândul meu cererea ca iubitului nostru coleg Zungenschlag să i se aplice un ventilator la nivelul frunții.

ZUNGENSCHLAG: Nu sunt obligat să to-to-tolerez așa ceva! – Mi-mi- mitocăni de felul acesta nu am cum să le to-tolerez! – Sunt stăpân peste cele ci-ci-ci-ci-cinci simțuri ale mele...!

SONNENSTICH: Mă văd nevoit să-i rog frumos pe domnii colegi Fliegentod și Zungenschlag să dea dovadă de ceva mai multă bună-cuviință. Elevul nostru copleșit de vinovăție îmi pare că se află deja pe scări.

(Habebald deschide ușa prin care Melchior, palid dar stăpân pe sine, intră și se oprește în fața adunării.)

SONNENSTICH: Veniți mai aproape de masă! După ce domnul pensionar Stiefel a fost înștiințat în legătură cu mârșava nelegiuire comisă de fiul său, tatăl consternat a percheziționat efectele lăsate în urmă de fiul său Moritz cu speranța că, pe această cale, ar putea identifica ce anume a constituit prilejul abominabilei nelegiuiri și astfel a găsit, într-un loc ce nu are nicio legătură cu subiectul, o scriere care, fără a oferi o explicație a abominabilei nelegiuiri în sine, a jucat un rol hotărâtor și aruncă o lumină edificatoare asupra zdruncinării morale a făptașului. Este vorba despre o disertație redactată sub formă de dialog, intitulată „*Copulația*”, prevăzută cu ilustrații la scară unu pe unu, abundând de obscenitățile cele mai nerușinate, lungă de douăzeci de pagini, care ar putea corespunde exigențelor celor mai înalte pe care cel mai abject depravat le-ar putea formula în materie de lectură imorală. –

MELCHIOR: Eu nu am...

SONNENSTICH: Dumneata nu ai altceva de făcut decât să păstrezi liniștea! – După ce domnul pensionar Stiefel ne-a înmănat dubioasa scriere și după ce i-am făcut tatălui consternat promisiunea că-l vom descoperi pe autor cu orice preț, scrisul de față a fost comparat cu scrisul tuturor colegilor nelegiuitului decedat și, conform verdictului unanim al întregului corp profesoral, precum și în deplin acord cu referatul de specialitate al domnului coleg de caligrafie, el prezintă cea mai frapantă asemănare imaginabilă cu al d u m i t a l e . –

MELCHIOR: Eu nu am...

SONNENSTICH: Dumneata nu ai altceva de făcut decât să păstrezi liniștea! – În ciuda dovezii irefutabile venite din partea unor autorități mai presus de orice dubiu și constând în asemănarea unanim recunoscută, considerăm că pe moment ne putem încă abține de la orice alte măsuri, pentru ca mai întâi de toate să-l interogăm pe larg pe vinovat asupra abaterii ce i se impută vizavi de moralitate, în relație cu incitarea la sinucidere ce rezultă de aici. –

MELCHIOR: Eu nu am...

SONNENSTICH: Dumneata nu ai altceva de făcut decât să răspunzi cu un simplu și modest „da” sau „nu” la întrebările precis formulate pe care eu ți le prezint aici pe rând, una după alta. – Habebald!

HABEBALD: Poruncă, domnule rector!

SONNENSTICH: Dosarul! – – Îl rog frumos pe domnul coleg Fliegentod, care face procesul-verbal, ca de acum încolo să consemneze cât mai precis, dacă se poate, cuvânt cu cuvânt. – (*Lui Melchior.*) Cunoști această scriere?

MELCHIOR: Da.

SONNENSTICH: Știi ce conține această scriere?

MELCHIOR: Da.

SONNENSTICH: Scrisul din această scriere este cumva al dumitale?

MELCHIOR: Da.

SONNENSTICH: Redactarea acestei scrieri obscene ți se datorează cumva dumitale?

MELCHIOR: Vă solicit, domnule rector, să demonstrați existența chiar și a unei singure obscenități în ea.

SONNENSTICH: Dumneavoastră nu ai altceva de făcut decât să răspunzi simplu și precis cu „da” sau „nu” la întrebările precis formulate pe care vi le pun eu!

MELCHIOR: Nu am scris nici mai mult nici mai puțin decât ceea ce este un fapt binecunoscut pentru dumneavoastră!

SONNENSTICH: Ce nerușinat!!

MELCHIOR: Solicit să-mi arătați și mie o abatere de la moralitate în scrierea aceasta!

SONNENSTICH: Socoți cumva că aș avea cumva chef să devin măscăriciul dumitale?! – Habebald...!

MELCHIOR: Eu nu am...

SONNENSTICH: Dumneata ai la fel de puțin respect față de demnitatea acestui corp profesoral, pe cât ai considerațiune pentru sensibilitatea înnăscută a omului, cea din care decurge discreția și pudoarea ordinii morale a lumii! – Habebald!

HABEBALD: Poruncă, domnule rector!

SONNENSTICH: E timpul să începem cele trei ore de exerciții de Volapük aglutinat!

MELCHIOR: Eu nu am...

SONNENSTICH: Solicit ca secretarul nostru, domnul coleg Fliegentod, să încheie procesul verbal!

MELCHIOR: Eu nu am...

SONNENSTICH: Dumneata nu ai altceva de făcut decât a răspunde la întrebări!! – Habebald!

HABEBALD: Poruncă, domnule rector!

SONNENSTICH: Duceți-l jos!

SCENA A DOUA**REGINA NOPTII**

(versuri și muzică: Daniel „Rocca” Stoicea; interpretare: trupa FIRMA)

Ne-am adunat

Astăzi, aici

Să îl privim

Pe cel fără chip

Cel care de azi

Nu mai poate zâmbi

Cel care-a trăit

Fără a iubi

Și îl vom îngropa

Și țărâna-i va fi grea

Da

Îl vom îngropa!

Și din inimă-i va crește

O floare care otrăvește...

Regina Noptii

și

Ne-am adunat

Astăzi, aici

Să o privim

Pe cea fără chip

Cea care de azi

Nu mai poate zâmbi

Cea care-a trăit

Fără a iubi

Și o vom îngropa

Și țărâna-i va fi grea

Da

O vom îngropa!

Și din inimă-i va crește

O floare ce nu ofilește...

O floare de Nu-mă-uita.

Cimitir, plouă cu găleata. – În dreptul unei gropi deschise stă pastorul KAHLBAUCH, ținând în mână o umbrelă deschisă. În dreapta lui stă pensionarul Stiefel, prietenul acestuia, ZIEGENMELKER, și unchiul Probst. În dreapta, rectorul SONNENSTICH cu profesorul KNOCHENBRUCH. Gimnaștii închid cercul. La oarecare distanță, în dreptul unui monument funerar pe jumătate ruinat, MARTHA și ILSE.

PASTORUL KAHLBAUCH: ... Căci acela care a refuzat grația divină cu care Tatăl veșnic l-a binecuvântat pe cel născut în păcat, acela va muri de moarte sufletească! – Acela, însă, care a refuzat cu bună știință să-i dea Domnului cinstirea cuvenită, cedând chemărilor cărnii și astfel a trăit în slujba răului, acela va muri de o moarte trupească! – Dar cel ce, cu nelegiuire cetezanță, a azvârlit crucea pe care Atotmilostivul i-a pus-o pe umeri pentru păcatele sale, adevăr, adevăr grăiesc vouă, acela va muri de moartea cea veșnică! – (*Aruncă o lopată de pământ în mormânt.*) Dar noi, cei care peregrinăm mai departe pe calea cea plină de spini, noi vrem să-l slăvim pe Domnul preamilos și să-i aducem mulțumire pentru nepătrunsă grația lui. Căci pe cât e de adevărat că acesta a murit de întreita moarte, pe atât e de adevărat că Domnul Atotputernic îl va conduce pe cel drept spre fericire și spre viața eternă. – Amin.

PENSIONARUL STIEFEL (*cu glasul înecat de lacrimi, aruncând o lopată de pământ în groapă*): Băiatul n-a fost de la mine! – Băiatul n-a fost de la mine! Încă de mic copil nu l-am avut la inimă!

RECTORUL SONNENSTICH (*aruncând o lopată de pământ în groapă*): Sinuciderea, ca abaterea cea mai gravă imaginabilă de la ordinea morală a lumii, este cea mai concludentă dovadă imaginabilă în favoarea ordinii morale a lumii, tocmai prin faptul că sinucigașul scutește ordinea morală a lumii de formularea propriului ei verdict și îi confirmă acesteia existența.

PROFESORUL KNOCHENBRUCH (*aruncă o lopată de pământ în groapă*): Rătăcit – împotmolit – depravat – risipit – și desfrânat!

UNCHIUL PROBST (*aruncă o lopată de pământ în groapă*): Pe propria mea mamă n-aș fi crezut-o, dacă mi-ar fi spus că un copil poate să se comporte atât de josnic cu părinții lui!

PRIETENUL ZIEGENMELKER (*aruncă o lopată de pământ în groapă*): Să se poarte în halul acesta cu un tată care, de douăzeci de ani, din zori și până în noapte, nu se gândește la nimic altceva decât la binele copilului său!

PASTORUL KAHLBAUCH (*strângându-i mâna pensionarului Stiefel*): Noi știm că celor ce-l iubesc pe Domnul, toate li se întâmplă spre folosul lor. *Epistola întâia către Corinteni*. 12, 15. – Gândiți-vă la mama neconsolată și căutați să-i înlocuiți pierderea prin dragoste îndoită!

RECTORUL SONNENSTICH (*strângându-i mâna pensionarului Stiefel*): Oricum, probabil că totuși nu am fi putut să-l promovăm!

PROFESORUL KNOCHENBRUCH

(*strângându-i mâna pensionarului Stiefel*): Și chiar dacă l-am fi promovat acum, primăvara viitoare mai mult ca sigur că ar fi rămas repetent!

UNCHIUL PROBST (*strângându-i*

mâna pensionarului Stiefel): Acum îți revine în primul rând datoria de a te gândi la tine. Ești tată de familie...!

PRIETENUL ZIEGENMELKER

(*strângându-i mâna pensionarului Stiefel*): Ai încredere-n mine, am să te călăuzesc! – Ce vreme căinoasă, te-ntoarce pe dos, nu alta! – Cine nu intervine neîntârziat cu un grog, praf își face valvulele cardiace!

PENSIONARUL STIEFEL (*sufându-și*

nasul): Băiatul nu era de la mine... băiatul nu era de la mine...

(*Pensionarul Stiefel, condus de pastorul Kahlbauch, rectorul Sonnenstich, profesorul Knochenbruch, unchiul Probst și prietenul Ziegenmelker, iese. – Ploaia se mai potolește.*)

HÄNSCHEN RILOW (*aruncă o lopată de pământ în groapă*): Odihnește-te-n pace, omule cinstit! – Salută-le pe miresele mele veșnice, amintirile mele sacrificate și recomandă-mă cu toată stima lui Dumnezeu – sărman tembel! – de dragul credulității tale angelice, or să-ți pună o sperietoare de ciori pe mormânt...

GEORG: Pistolul l-au găsit?

ROBERT: Nu mai e nevoie să caute niciun pistol!

ERNST: Tu l-ai văzut, Robert?

ROBERT: Blestemată, nenorocită șarlatanie! – Cine l-a văzut? – Ia spuneți, cine?

OTTO: Tocmai asta e! – Au aruncat o pânză peste el.

GEORG: Îi atârna cumva limba afară din gură?

ROBERT: Ochii! – Din cauza asta l-au acoperit cu un cearșaf.

OTTO: Groaznic!

HÄNSCHEN RILOW: Știi precis că s-a spânzurat?

ERNST: Se spune că nici nu mai are cap.

OTTO: Tâmpenii! – Palavre!

ROBERT: Am și pus mâinile pe funie! – Încă n-am văzut niciun spânzurat pe care să nu-l fi acoperit.

GEORG: Nu putea și el să-și ia tălpășița într-un mod mai comun!

HÄNSCHEN RILOW: Ce dracu', cică e foarte nostim să te spânzuri!

OTTO: Mie îmi datorează cinci mărci. Făcuserăm pariu. Mi-a jurat că o să-l respecte.

HÄNSCHEN RILOW: Tu ești de vină că acum zace mort aici. Tu l-ai făcut lăudăros.

OTTO: Bla-bla-bla, și eu trebuie să stau noaptea și să tocesc. Dacă învăța la istoria literaturii grecești, n-ar fi trebuit să se spânzure.

ERNST: Tu ți-ai terminat compunerea, Otto?

OTTO: Doar introducerea.

ERNST: Habar n-am ce să scriu.

GEORG: Tu nu erai când Affenschmalz ne-a dat tema?

HÄNSCHEN RILOW: O să încropesc eu ceva din Democrit.

ERNST: O să mă uit dacă nu găsesc ceva în *Micul Meyer*.

OTTO: Pe Virgiliu ți l-ai făcut, pentru mâine? – – – – –

(Gimnaziștii ies. – Martha și Ilse vin lângă mormânt.)

ILSE: Repede, repede! – Uite că vin deja groparii.

MARTHA: N-ar fi mai bine să așteptăm, Ilse?

ILSE: De ce? – O să aducem altele proaspete. Tot mereu altele proaspete! – Cresc destule.

MARTHA: Ai dreptate, Ilse! – *(Aruncă o cunună de iederă în groapă. Ilse își desface șorțul și lasă să plouă pe sicriu o grămadă de anemone proaspete.)*

MARTHA: Am să dezgrop trandafirii din curte. De bătut mă bate oricum! – Aici are să le priască.

ILSE: Eu să-i stropesc de câte ori trec pe aici. O să aduc nu mă uita de pe malul pâ râului și o să iau și niște stânjenei de acasă.

MARTHA: O să fie o splendoare! O splendoare!

ILSE: Trecusem deja peste pod, eram pe partea cealaltă când am auzit îm pușcătura!

MARTHA: Săraca de tine!

ILSE: Și cunosc și motivul, Martha.

MARTHA: Ți-a spus el ceva?

ILSE: Paralelipipedul! Dar să nu mai spui la nimeni.

MARTHA: Jur cu mâna pe inimă.

ILSE: Uite pistolul.

MARTHA: Din cauza asta n-a fost găsit!

ILSE: I l-am luat imediat din mână dimineață când am trecut pe acolo.

MARTHA: Dăruiește-mi-l mie, Ilse! – Te rog, dăruiește-mi-l mie!

ILSE: Nu, îl păstrez eu ca amintire.

MARTHA: Ilse, da-i adevărat că zace acolo fără cap?

ILSE: Probabil că l-a-ncărcat cu apă! Lumânăricile erau pline de sânge. Creierul era împrăștiat prin sălciile din jur.

SCENA A TREIA**DOMNUL și DOAMNA GABOR**

DOAMNA GABOR: ... Aveau nevoie de un țap ispășitor. Nu puteau să tolereze ca învinuirile ce se făceau auzite de pretutindeni să planeze asupra lor. Iar acum, când copilul meu a avut ghinionul să le apară acestor ramoliți în bătaia puștii, acum ar trebui oare ca eu, propria lui mamă, să-i ajut pe călăii lui să-și desăvârșească opera? – Să mă ferească Dumnezeu!

DOMNUL GABOR: – Timp de paisprezece ani m-am mulțumit să contemp lu în tăcere ingenioasa ta metodă de educație. Ea contravenea principiilor mele. Eu trăisem dintotdeauna cu convingerea că un copil nu-i o jucărie; că un copil are dreptul să beneficieze de toată seriozitatea din partea noastră. Totuși, mi-am spus că, dacă spiritul și grația unuia sunt în măsură să înlocuiască principiile serioase ale celuilalt, atunci fie ca ele să treacă înaintea principiilor serioase. – Nu-ți reproșez nimic, Fanny. Dar nu-mi sta în drum atunci când încerc să repar greșeala ta și a mea față de băiatul nostru!

DOAMNA GABOR: Am să-ți stau în drum atâta timp cât mai curge un strop de sânge cald în mine! Într-o instituție de corecție, copilul meu e pierdut. O natură de infractor ar putea fi influențată în bine în astfel de așezăminte. Nu știu. Dar un om cu o natură bună se transformă cu siguranță într-un infractor acolo, la fel cum se vestejește o plantă căreia îi iei aerul și soarele. Nu știu să fiu făcut nicio greșală. Astăzi, ca întotdeauna, îi mulțumesc Cerului că mi-a arătat mijloacele prin care să deștept în copilul meu un caracter integru și o gândire nobilă. În fond, ce faptă oribilă a comis el? Nici prin gând nu-mi trece să încerc să-l scuz – nu are nicio vină pentru că l-au dat afară din școală. Și chiar de-ar fi fost vina lui, a ispășit-o deja. S-ar putea ca tu să știi mai bine cum stau lucrurile. S-ar putea ca, teoretic, tu să ai perfectă dreptate. Dar eu una nu pot să-i las să-mi bage-n mormânt unicul copil!

DOMNUL GABOR: Asta nu depinde de noi, Fanny. – Acesta este un risc pe care l-am luat asupra noastră odată cu fericirea noastră. Cine este prea slab pentru marș, rămâne în drum. Și, la urma urmelor, dacă inevitabilul sosește la timp, nu e chiar atât de rău. Să ne ferească Dumnezeu de asta! Datoria noastră este aceea de a-l întări pe cel șovăielnic, câtă vreme există mijloace raționale. – Că l-au dat afară din școală nu-i vina lui. Dacă nu l-ar fi dat afară din școală, nici atunci n-ar fi fost vina lui! – Tu iei lucrurile cu prea mare ușurință. Tu vezi doar niște fleacuri născute din curiozitate, acolo unde e vorba de curențe majore de caracter. Voi, femeile, nu sunteți făcute să judecați astfel de probleme. Cel care este capabil să scrie ceea ce a scris Melchior, acela este putred în ființa lui cea mai intimă. E atinsă măduva. O natură cât de cât sănătoasă nu se pretează la așa ceva. Niciunul dintre noi nu e sfânt; fiecare mai rățăcește de la calea cea dreaptă. Ceea ce scrie el, însă, calcă în picioare principiul. Scrierea lui nu este expresia unui pas greșit accidental, ocazional; ea pune în evidență, cu o limpezime absolut frisonantă, intenția deliberată, nutrită sincer, acea dorință naturală, acea atracție puternică a imoralității de dragul imoralității. Cele scrise de el manifestă acea corupție ieșită din comun a spiritului pe care noi, juriștii, o desemnăm prin expresia „demență morală”. – Dacă se poate întreprinde ceva împotriva acestei

stări a lui, asta mi-e cu neputință să spun. Dacă ținem totuși să ne păstrăm o rază de speranță și, înainte de toate, conștiința noastră nepătată de părinți ai respectivului, atunci e timpul să ne apucăm de treabă cu toată seriozitatea. – Fanny, hai să nu ne mai certăm! Simt cât de greu are să fie pentru tine. Știu că îl idolatrizezi pentru că se înscrie atât de bine în tiparele tale de naturalețe specifică geniului. Fi mai puternică decât tine însăși! E timpul ca în sfârșit să-ți calci și tu o dată pe inimă în relația cu fiul tău!

DOAMNA GABOR: Ajută-mă, Doamne, oare cum se poate face așa ceva! – Trebuie să fii bărbat, ca să poți vorbi așa! Trebuie să fii bărbat, ca să te lași orbit în asemenea hal de litera moartă! Trebuie să fii bărbat, ca să dai dovadă de atâta orbire încât să nu vezi ceea ce sare în ochi! – Am fost controlată și chibzuită în felul în care l-am tratat pe Melchior, încă din prima zi din care am considerat că începe să fie receptiv la impresiile din afară. Suntem cumva noi răspunzători de hazard?! Măine poate să-ți cadă în cap o țiglă de pe un acoperiș și pe urmă vine prietenul tău – tatăl tău, și, în loc să-ți îngrijească rana, el te calcă-n picioare! – Nu-mi las copilul să fie asasinat sub ochii mei. Pentru asta sunt mama lui. – E de neconceput! E de necrezut! Ce Dumnezeu scrie el acolo de fapt! Faptul că este în stare să scrie așa ceva, nu e chiar acesta dovada cea mai eclatantă că e absolut inofensiv, că e prostuț, dovada candorii sale infantile! – Trebuie să nu ai nici cea mai vagă urmă de cunoaștere a oamenilor – trebuie să fii un birocrat complet lipsit de suflet, obtuzitatea-n persoană, ca să-ți miroasă a corupție morală! – – Poți să spui tu ce vrei. Dacă-l duci pe Melchior într-o școală de corecție, atunci consideră că suntem divorțați! Și pe urmă o să vedem noi dacă nu găesc nicăieri pe lumea asta ajutor și mijloace de a-l scăpa pe copilul meu de la distrugere.

DOMNUL GABOR: Va trebuie să te împaci cu gândul – dacă nu azi, atunci mâine. Ușor nu e pentru niciunul din noi să sconteze nefericirea. Am să fiu alături de tine, iar atunci când curajul tău are să dea semne de slăbiciune, n-o să precupețesc niciun efort și niciun sacrificiu ca să-ți ușurez suferința. Viitorul pe care-l văd e atât de cenușiu și de înnorat – atât ar mai lipsi, să te pierd și pe tine.

DOAMNA GABOR: N-am să-l mai văd niciodată; n-am să-l mai văd niciodată. El nu suportă vulgaritatea. Nu poate să se-mpace cu mizeria. Constrângerea îl doboară; are în fața ochilor cel mai cumplit exemplu! – Iar dacă totuși am să-l mai văd – Doamne, Dumnezeule, inima lui plină de bucurie primăvărată – râsul lui senin – totul, totul – dârzenia lui copilăroasă de a lupta cu curaj pentru bine și dreptate – ah, cerul acesta al dimineții, luminos și curat, cum l-am mai cultivat în sufletul lui, ca pe bunul meu cel mai de preț... Osândește-mă pe mine, atunci când nedreptatea urlă după ispășire! Ia-mă pe mine! Fă ce vrei cu mine! Eu port întreaga vină. – Dar ia-ți mâna ta cumplită de pe copilul meu.

DOMNUL GABOR: A greșit!

DOAMNA GABOR: Ba n-a greșit!

DOMNUL GABOR: A greșit! – – Aș fi dat orice, numai pentru ca dragostea ta nemărginită să fi fost scutită de asta. – – Azi dimineață a venit la mine o femeie, consternată, abia mai reușea să vorbească, avea scrisoarea asta în mână – o scrisoare adresată fiicei ei de cincisprezece ani. O curiozitate stupidă, spunea ea, o făcuse s-o deschidă; fata nu era acasă. – În scrisoarea asta, Melchior îi declară copilei în vârstă de cincisprezece

ani că felul în care se purtase el nu-i dădea liniște, că păcătuisese față de ea etc. etc., și că firește avea să-și asume totul. Că nu trebuia să se mâhnească, chiar dacă ar fi fost să simtă urmări. Că el era deja pe cale să obțină ajutor; exmatricularea sa îi ușura sarcina asta. Iar pasul greșit care fusese făcut, încă mai putea duce la fericirea lor – și multe alte lucruri la fel de lipsite de sens.

DOAMNA GABOR: Nu se poate!!

DOMNUL GABOR: Scrisoarea este falsificată. Cineva încearcă să profite de exmatricularea lui, de care știe deja tot orașul. Încă n-am vorbit cu băiatul – dar uite și tu că nu-i mâna lui! Uite scrisul!

DOAMNA GABOR: O ticăloșie nemaiauzită, nerușinată!

DOMNUL GABOR: Mă tem că da!

DOAMNA GABOR: Nu, nu – nu e cu putință!

DOMNUL GABOR: Cu atât mai bine are să fie pentru noi. – Femeia m-a ntrebat, frângându-și mâinile, ce să facă. Eu i-am spus să nu-și mai lase fiica de cincisprezece ani să se cațăre prin podurile cu fân ale oamenilor. Scrisoarea, din fericire, mi-a lăsat-o mie. – Dacă-l trimitem pe Melchior la un alt gimnaziu, unde nici măcar nu se va mai afla sub supraveghere părintească, atunci, peste trei săptămâni avem aceeași situație – o nouă exmatriculare – și în cele din urmă, inima lui primăvăratică se obișnuiește cu asta. – Spune-mi tu, Fanny, unde să mă duc cu băiatul?!

DOAMNA GABOR: La școala de corecție –

DOMNUL GABOR: La școala...?

DOAMNA GABOR: De corecție!

DOMNUL GABOR: Acolo găsește în primul lucrurile de care din păcate nu a avut parte acasă: disciplină de fier, principii și o rigoare morală căreia va trebui să i se supună în orice împrejurare. – Încolo, școala de corecție nu este acel loc înspăimântător pe care ți-l imaginezi tu. Într-o astfel de instituție, principalul accent este pus pe un mod creștin de a gândi și de a simți. Acolo, băiatul învață în sfârșit să vrea ceea ce e bine și nu ceea ce e interesant, iar în acțiunile sale se deprinde să se orienteze în funcție de lege, nu de impulsurile lui naturale. – Acum o jumătate de oră, primesc o telegramă de la fratele meu, care îmi confirmă afirmațiile femeii. Melchior i s-a destăinuit și l-a rugat să-i dea 200 de mărci ca să fugă în Anglia...

DOAMNA GABOR (*își acoperă fața cu mâinile*): Îndură-te, Doamne!

SCENA A PATRA¹

Școală de corecție. – Un coridor. – DIETHELM, REINHOLD, RUPRECHT, HELMUTH, GASTON și MELCHIOR.

DIETHELM: Asta-i o monedă de douăzeci de pfennigi!

REINHOLD: Și ce-i cu asta?

DIETHELM: O s-o pun pe jos. Voi vă puneți în jurul ei. Care-o nimerește, a lui să fie.

RUPRECHT: Joci și tu, Melchior?

MELCHIOR: Nu, mulțumesc.

HELMUTH: Ăsta-i un Iosif!

GASTON: Nu mai poate. A venit aici să se recreeze.

MELCHIOR (*pentru sine*): Nu-i o idee bună să mă separ de ei. Toți sunt cu ochii pe mine. Trebuie să particip – altminteri, se duce la dracului creatura. – Captivitatea îi transformă-n sinucigași. – Dacă-mi frâng gâtul, e bine! Dacă scap, tot bine e! Nu pot decât să câștig. – Ruprecht are să devină prietenul meu, el știe cum stau lucrurile pe aici. – Am să-i povestesc capitolele despre Thamar, nora lui Iuda, despre Moab, despre Loth și ai lui, despre regina Basti și Abisag din Șunem. – El are fizionomia cea mai nefericită din toată secția.

RUPRECHT: L-am atins!

HELMUTH: Stai, că mai sunt și eu!

GASTON: Poate poimâine!

HELMUTH: Imediat! – Acum! – O Doamne, o Doamne...

TOȚI: Summa – summa cum laudae!!

¹ Această scenă nu a fost inclusă în spectacolul Teatrului Mic.

RUPRECHT (*luând moneda*): Mulțumesc frumos!

HELMUTH: Dă-o-ncoace, câine!

RUPRECHT: Tu vorbești, javră?

HELMUTH: Croncăne!

RUPRECHT (*îi dă un pumn în față*): Na! (*O ia la fugă.*)

HELMUTH (*pornind după el*): E un om mort!

CEILALȚI (*alergând după ei*): Șo pă el! Pă el! Pă el! Pă el!

MELCHIOR (*singur, întors spre fereastră*): – Åsta-i paratrăznetul, care trece pe- aici. – Trebuie doar să răsucești o batistă pe după el. – De câte ori mă gândesc la e a, mi se suie sângele la cap. Iar Moritz îmi coboară în picioare ca plumbul. – – – Mă duc la ziar. Să mă plătească după numărul de cuvinte, o să colportez! – o să adun noutățile zilei – o să scriu – local – – etic – – psihofiziologic... nu se mai moare de foame cu una, cu două. Cantina săracilor, Café Temerance. – Casa are șaiszeci de picioare înălțime și tencuiala abia se mai ține... Ea mă urăște, mă urăște că i-am răpit libertatea. Orice aș face eu, tot viol rămâne. – Nu pot să sper decât că, de-a lungul anilor, treptat... Peste opt zile e lună nouă. Mâine am să ung balamalele. Până sâmbătă trebuie neapărat să aflu la cine sunt cheile. – Duminică seară, în timpul rugăciunii, o criză cataleptică – dă Doamne să nu se mai îmbolnăvească nimeni! – Totul mi se arată atât de limpede înaintea ochilor – ca și când s-ar fi întâmplat deja. Peste cornișă sar fără probleme – puțin elan – o priză bună – dar trebuie să trec o batistă pe după. – – Uite-l și pe Marele Inchizitor.

(*lese prin stânga.*)

DR. PROKRUSTES: ... E drept că ferestrele sunt la etajul trei și jos am plantat urzici. Dar ce le pasă acestor degenerați de urzici. – Iarna trecută ne-a fugit unul prin lucarna din acoperiș și pe urmă am avut o întreagă tevatură – ridică-l, adu-l înapoi, închide-l...

MEȘTERUL LĂCĂTUȘ: Gratiile le doriți din fier forjat.

DR. PROKRUSTES: Din fier forjat – și nituite, ca să nu poată fi desfăcute.

SCENA A CINCEA

Un dormitor. – DOAMNA BERGMANN, INA MÜLLER și medicul DR. v. BRAUSEPULVER. – WENDLA în pat.

DR. VON BRAUSEPULVER: Câți ani aveți de fapt?

WENDLA: Paisprezece și jumătate.

DR. VON BRAUSEPULVER: Sunt cincisprezece ani de când prescriu pilulele Blaud și, într-un mare număr de cazuri, am observat cele mai spectaculoase succese. Le prefer unturii de pește și vinurilor feruginoase. Începeți cu trei până la patru pilule pe zi și creșteți cât de repede suportați. Domnișoarei Elfriede Baroana de Witzleben i-am prescris să crească la fiecare trei zile cu câte o pilulă. Baroana m-a înțeles greșit și a crescut în fiecare zi cu câte trei pilule. După nici de trei săptămâni, baroana a fost deja în măsură să se deplaseze cu doamna mamă până la Pyrmont pentru convalescență. – De plimbările obositoare și mesele suplimentare am să vă scutesc. În schimb, va trebui să-mi făgăduiești, copilă dragă, că vei face cu atât mai multă mișcare și vei solicita mâncare fără nicio reținere, de îndată ce se va reinstaura apetitul. Iar atunci vor înceta curând și aceste palpitații ale inimii – și la fel și durerea de cap, frisoanele, amețeala – și îngrozitoarele noastre tulburări de digestie. Deja la opt zile după începerea tratamentului, domnișoara Elfriede baroana de Witzleben consuma la micul dejun un întreg pui fript cu cartofi noi fierți în coajă.

DOAMNA BERGMANN: Îmi permiteți să vă ofer un pahar de vin, domnule doctor?

DR. VON BRAUSEPULVER: Vă mulțumesc, dragă doamnă Bergmann. Mă așteaptă trăsura. Nu vă faceți sânge rău. În câteva săptămâni, micuța și draga noastră pacientă va fi din nou sănătoasă și sprintenă ca o gazelă. Fiți liniștită. – Bună ziua, doamnă Bergmann. Bună ziua, copilă dragă. Bună ziua, doamnele mele. Bună ziua. (*Doamna Bergmann îl conduce până la ușă.*)

INA (*la fereastră*): Iar încep să se umplu de culori platanii voștri. – Tu poți să-i vezi de la tine din pat? – Scurtă splendoare, abia dacă merită să te bucuri de ea, acum înfloresc, acum se scutură. – În curând trebuie să plec și eu. Müller mă așteaptă la Poștă și mai înainte trebuie să trec și pe la croitoreasă. Mucki va primi cei dintâi pantaloni ai lui, iar lui Karl îi fac un nou costum de tricot pentru iarnă.

WENDLA: Uneori mă cuprinde așa o fericire – totul e doar bucurie și soare strălucitor. Dacă aș fi bănuiră vreodată că inima se poate umple cu atâta bucurie! Aș vrea să ies, s-o iau pe înserat peste pajiști, să caut ciuboșica cucului de-a lungul râului și să mă așez pe mal să visez... Și tocmai atunci vine durerea de dinți, și am impresia că în ziua următoare, în zori, o să mor; mi se face foarte cald și frig și privirea mi se întunecă și atunci bestia intră fâlfâind din aripi – – – De câte ori mă trezesc, o văd pe mama plângând. Ah, și asta mă doare de – nici n-am cuvinte să-ți spun, Ina!

INA: Nu vrei să-ți mai ridic un pic perna?

DOAMNA BERGMANN (*se întoarce*): Zice că și senzația de vomă are să dispară; și atunci poți să te scoli liniștită din pat... Și eu cred că e bine să te dai jos din pat cât mai repede, Wendla.

INA: Poate că data viitoare când vin, te găsesc din nou țopăind prin casă. – Cu bine, mamă. Trebuie neapărat să ajung la croitoreasă. (*O pupă.*) Să te înzdrăvenești cât mai repede!

WENDLA: Cu bine, Ina. – Să-mi aduci niște ciuboșica cucului când mai vii. La revedere. Salută-i pe băieții tăi din partea mea.

(*Ina iese.*)

WENDLA: Și ce-a mai zis când l-ai condus la ușă, mamă?

DOAMNA BERGMANN: N-a spus nimic. – A spus că și domnișoara von Witzleben avea tendințe de leșin. Zicea că astea apar aproape de fiecare dată la anemie.

WENDLA: Mamă, a spus el că am anemie?

DOAMNA BERGMANN: Ar trebui să bei lapte și să mănânci carne și legume după ce-ți revine pofta de mâncare.

WENDLA: O, mamă, mamă, nu cred că sufăr de nicio anemie...

DOAMNA BERGMANN: Ai anemie, copilul meu. Fi liniștită, Wendla, fi liniștită; ai anemie.

WENDLA: Nu, mamă, nu! O știu. O simt. Nu am nicio anemie. Am hidropizie...

DOAMNA BERGMANN: Ai anemie. Doar el a spus că ai anemie. Liniștește-te, fetițo. O să te faci bine.

WENDLA: N-am să mă fac bine. Am hidropizie. Am să mor, mamă. – O, mamă, eu am să mor!

DOAMNA BERGMANN: Ba n-ai să mori deloc, copilul meu! N-ai să mori... Cerule atotmilostiv, n-ai să mori!

WENDLA: Și atunci de ce te viaieți cu atâta jale?

DOAMNA BERGMANN: N-ai să mori – copilă! Nu ai nicio hidropizie. Ai un c o p i l , fetițo! Ai un copil! – Oof, de ce nu mi-ai spus! – Oof, de ce mi-ai făcut una ca asta!

WENDLA: Eu nu ți-am făcut nimic –

DOAMNA BERGMANN: Acum nu mai și tăgădui, Wendla! – Știu tot. Vezi, n-aș fi vrut să-ți spun nimic. – Oo, Wendla, Wendla, copilul meu...!

WENDLA: Dar asta nu e cu puțință, mamă. Nici măcar nu sunt măritată...!

DOAMNA BERGMANN: Doamne, Dumnezeule mare –, tocmai asta e, că nu ești măritată! Tocmai asta-i nenorocirea! – Wendla, Wendla, Wendla, ce-ai făcut!!

WENDLA: Nu mai știu, Dumnezeu mi-e martor că nu! Eram întinși în fân... Eu n-am mai iubit niciun om pe lume în afară de tine, mamă.

DOAMNA BERGMANN: Inimioara mea –

WENDLA: Ah, mamă, de ce nu mi-ai spus și mie!

DOAMNA BERGMANN: Copila mea, hai să nu ne amărâm și mai mult! Curaj! Să nu disperi, copilul meu! Cum era să-i spun asta unei copile de paisprezece ani! Uite, mai degrabă mă așteptam ca soarele să se stingă. Eu nu am procedat față de tine altfel decât a procedat mama mea cu

mine. – Să ne încredem în bunul Dumnezeu, Wendla; să nădăjduim ca se va îndura de noi și să facem ce avem de făcut! Uite, în că nu s-a-ntâmplat nimic, copilul meu. Numai noi să nu ne pierdem curajul acum, și atunci nici bunul Dumnezeu n-are să-și întoarcă fața de la noi. – Curaj, Wendla, Curaj! – – Uite așa se-ntâmplă, stai la fereastră cu mâinile-n poală, fiindcă lucrurile s- au întors pe făgașul cel bun, și tocmai atunci se întâmplă ceva, că simți că-ți pleznește inima... Ce – ce ai de tremuri?

WENDLA: A bătut cineva la ușă.

DOAMNA BERGMANN: N-am auzit nimic, inimioara mea.

(Se duce la ușă și deschide.)

WENDLA: Dar eu am auzit foarte clar. – – Cine-a venit?

DOAMNA BERGMANN: – Nimeni. – – Mama lui Schmidt, ăla din Gartenstraße. – – – Ați picat la țanc, tanti Schmidt.

MÂNGÂIEREA LUMII

(versuri și muzică: Daniel „Rocca” Stoicea; interpretare: trupa FIRMA)

Din senin, un înger

Din senin un înger a decăzut

Și sângerează-n taină

Pe cămașa albă a lui Isus

Și sângerează vise

Sângerează vise la nesfârșit

Prin rănilor deschise

de mângâierea Lumii

Să nu-ți fie teamă,

Dragostea mea

Dacă închizi ochii

Lumea va dispărea

Și-n brațele morții de vei adormi

Alături de tine

Lumea va pieri

Și sângerează cerul

Sângerează cerul și cu soarele

Sângerează iarba

Sângerează iarba și cu florile

Sângerează vise

Sângerează vise de ceva timp

Prin rănilor deschise

de mângâierea Lumii

Să nu-ți fie teamă

Dragostea mea

Dacă închizi ochii

Lumea va dispărea

Și-n ghearele morții de vei adormi

Alături de tine

Lumea va muri.

SCENA A ȘASEA

Bărbați și femei la vie, culegând struguri. – În Vest, soarele coboară după piscurile munților. Din vale urcă sunete zglobii de clopot. – HÄNSCHEN RILOW și ERNST RÖBEL în via cea mai înaltă, sub stâncile care atârnă deasupra, vânzolindu-se în iarba care a început să se usuce.

ERNST: Am muncit prea mult, nu mai pot.

HÄNSCHEN: N-are rost să ne întristăm! – Păcat de minutele astea.

ERNST: Îți vezi cum îți atârnă la nas și nu mai ești în stare de nimic – iar mâine sunt deja în presă.

HÄNSCHEN: Pentru mine, oboseala e la fel de insuportabilă ca și foamea.

ERNST: Eu unul nu mai pot.

HÄNSCHEN: Doar ciorchinii ăștia de muscat, uite-i cum strălucesc în soare!

ERNST: Nu mai am niciun strop de elasticitate în mine.

HÄNSCHEN: Dacă trag de viță în jos, o plimbăm de la o gură la alta. Niciunul dintre noi nu trebuie să se miște din loc. Culegem boabele cu dinții și-i dăm drumul înapoi.

ERNST: Abia ce te hotărăști și, minune, deja începe să revină și puterea pe care o credeai dispărută.

HÄNSCHEN: Dacă mai adaugi și firmamentul în flăcări – și clopotele de vecernie – Nici viitorul nu aștept să-mi aducă mai mult.

ERNST: Câteodată mă văd deja în chip de preot respectabil – cu o nevestică de treabă, o bibliotecă bogată și slujbe și demnități prin toate județele. Șase zile ai timp să te tot gândești, iar într-a șaptea deschizi gura. Când ieși la plimbare, elevii și elevele îți întind mâna și când ajungi acasă cafeaua aburește, se taie cozonacul și dinspre grădină intră fetele care aduc mere. – Poți să-ți închipui ceva mai frumos?

HÄNSCHEN: Eu îmi imaginez pleoape pe jumătate închise, buze pe jumătate deschise și draperii turcești. – Eu nu cred în patos. Vezi tu, bătrânii noștri fac fețe lungi ca să-și ascundă prostiile. Între ei, își zic unul altuia cap sec, la fel ca noi. Știu eu cum stau lucrurile. – Când am să fiu milionar, am să-i ridic un monument Bunului Dumnezeu. Trebuie să-ți închipui viitorul ca pe un castron plin cu lapte, cu zahăr și scorțișoară. Unul îl varsă pe jos și plânge, celălalt amestecă totul până-l trec sudorile. De ce să nu iei caimacul? – Sau nu crezi că treaba asta se poate învăța.

ERNST: Atunci hai să luăm caimacul!

HÄNSCHEN: Ce rămâne, mănâncă găinile. – De câteva ori am avut lațul în jurul gâtului și-am scăpat...

ERNST: Atunci hai să luăm caimacul, Hänschen! – De ce râzi?

HÄNSCHEN: Iar începi?

ERNST: Unul trebuie s-o facă.

HÄNSCHEN: Peste treizeci de ani, când o să ne gândim înapoi la seara asta, s-ar putea să ne pară nespus de frumoasă!

ERNST: Și cum se rezolvă acum toate de la sine!

HÄNSCHEN: De ce nu!

ERNST: Dar când se-ntâmplă să fii singur – atunci poate că te și bușește plânsul.

HÄNSCHEN: Hai să nu fim triști! – (*Îl sărută pe gură.*)

ERNST (*îl sărută*): Când am plecat de acasă, mă gândeam doar să vorbesc cu tine și să mă-ntorc.

HÄNSCHEN: Te aștept. – Virtutea e o haină care face impresie bună, dar e nevoie de figuri impunătoare pe care să le îmbrace.

ERNST: Pentru noi e o haină mult prea largă. – N-aș fi avut liniște dacă nu te- ntâlneam. – Te iubesc, Hänschen, te iubesc cum n-am mai iubit niciodată pe nimeni...

HÄNSCHEN: Hai să nu fim triști! – Peste treizeci de ani, când o să ne aducem aminte, poate că o să ne umfle râsul! – Dar acum, totul e atât de frumos! Munții sunt incandescenti; strugurii ne atârnă în gură și vântul de seară mângâie stâncile ca o pisicuță jucăușă, care se gudură...

SCENA A ȘAPTEA

Noapte senină de noiembrie. Prin tufișuri și prin copaci foșnesc frunzele uscate. Zdrențe de nori gonesc pe sub lună. – MELCHIOR se cațără peste zidul curții bisericii.

MELCHIOR (*sărind de pe zid înăuntru*): Aici n-o să mă mai urmărească haita. – Până mă caută ei prin bordeluri, pot să-mi trag sufletul și să-mi evaluez situația...

Haina e zdrențe, buzunarele goale – sunt atât de vulnerabil. – Mâine pe lumină trebuie să încerc să înaintez prin pădure...

Am răsturnat o cruce. – Oricum, floricelele ar fi înghețat chiar în noaptea asta! – În jurul meu, pământul e gol...

Sunt în regatul morților! –

Să ies prin lucarna din acoperiș nu a fost nici pe departe atât de greu ca drumul ăsta! – La asta chiar că nu m-am așteptat...

Sunt pe marginea prăpastiei – totul s-a dus la fund, totul a dispărut – O, dacă rămâneam eu acolo!

De ce ea, din vina mea! – De ce nu vinovatul! – Insondabilă providență! – Aș fi spart piatră și aș fi îndurat foamea...!

Oare ce mă mai ține acum? – Un delict e urmat de un alt delict. Mocirla mă înghite. Nu mai am puterea ca să închei...

Nu am fost rău! – Nu am fost rău! – Nu am fost rău...

– Niciun muritor n-a mai rătăcit printre morminte cu atâta invidie. – Pfui – nu așa avea curajul! – O, dacă ar pune stăpânire pe mine nebunia – chiar în noaptea asta!

Trebuie să caut în partea cealaltă, printre ăia mai noi! – Vântul şuieră peste fiecare piatră în altă tonalitate – ce simfonie înfiorătoare! Coroanele putrede se rup în două și fiecare bucată se zbate, atârând de firele lungi, în jurul crucilor de marmură – o pădure de sperietori! – Sperietori pe toate mormintele, una mai înfricoșătoare decât alta – înalte cât casa, îi pun pe fugă pe draci. – Literele aurite sclipesc atât de rece... Salcia plângătoare se vaietă și-și trece degetele uriașe peste inscripție...

Un înger cu chip de copil, rugându-se – o tablă – Un nor își aruncă umbra peste pământ. – Cum mai suflă și cum mai urlă vântul! – La fel ca o mare oaste gonește dinspre est. – Nicio stea pe cer – Brebenei de jur împrejur? – Brebenei? – – E o fată...

Aici odihnește întru Domnul

WENDLA BERGMANN

născută pe 5 mai 1878

moartă de anemie pe 27 octombrie 1892.

Fericiți sunt cei cu inima curată.

Iar eu sunt ucigașul ei. – Eu sunt ucigașul ei! – Îmi rămâne doar disperarea. – Nu am voie să plâng. – Trebuie să plec de aici! – Să plec –

MORITZ STIEFEL (*cu capul sub braț, vine pășind apăsător peste morminte*): Un moment, Melchior! Ocazia asta n-o să se mai ivească prea curând. Nici nu-ți închipui câte lucruri depind de locul și de ceasul acesta...

MELCHIOR: Tu de unde vii?!

MORITZ: De dincolo – dinspre zidul ăla. Mi-ai răsturnat crucea. Eu zac lângă zid. – Dă-mi mâna, Melchior...

MELCHIOR: Tu nu ești Moritz Stiefel!

MORITZ: Dă-mi mâna. Sunt convins că ai să-mi mulțumești. Niciodată n-are să-ți mai fie atât de ușor! Este o coincidență din cale afară de fericită. – Am ieșit acum special...

MELCHIOR: Păi nu dormi?

MORITZ: Nu e ceea ce numiți voi a dormi. – Noi ne așezăm pe turla de biserici, pe acoperișuri înalte – oriunde vrem noi...

MELCHIOR: Pentru că n-aveți liniște?

MORITZ: Ca să ne distrăm. – Bântuim pe la armindeni, prin preajma capelelor singuratice din păduri. Plutim pe deasupra locurilor în care se adună lume multă, sau în care se întâmplă vreo nenorocire, peste grădini și serbări. – În locuințele oamenilor, stăm pe vine lângă șemineu și-n spatele baldachinelor. – Dă-mi mâna. – Nu ne amestecăm unii cu alții, dar vedem și auzim tot ce se întâmplă în lume. Știm că toate lucrurile pe care le fac și după care tânjesc muritorii sunt niște prostii și râdem de ele.

MELCHIOR: La ce ajută asta?

MORITZ: De ce trebuie să ajute la ceva? – Nimic nu mai ajunge la noi, nici binele, nici răul. Suntem sus, sus, deasupra a tot ceea ce e pământesc – fiecare singur cu sine. Nu avem relații între noi fiindcă e prea plictisitor. Niciunul dintre noi nu mai are grijă că ar putea pierde ceva. Suntem mai presus de jale și jubilație în egală măsură. Suntem împăcați cu noi înșine și asta e tot! – Pe oamenii vii îi disprețuim nespuse de mult, abia dacă ni se mai poate face milă de ei. Ne înveselesc cu vânzoleala și frământările lor, fiindcă nu avem de ce să ne fie milă de ei ca oameni vii. Surădem la tragediile lor – fiecare pentru sine – și facem propriile noastre observații. – Dă-mi mâna! Dacă-mi dai mâna, ai să mori de râs la sentimentul pe care o să-l ai când îmi dai mâna...

MELCHIOR: Nu ți se face silă?

MORITZ: Suntem mult mai presus de asta. Noi zâmbim! – La înmormântarea mea mă aflu printre cei îndoliați. M-am distrat cât se poate de bine. E un sentiment înălțător, Melchior! Am bocit ca nimeni altul, și m-am furișat spre zid, ca să mă scutur și să mă țin de burtă de râs. Condiția noastră fără seamăn de sublimă este realmente singura perspectivă din care poți să digeri toată mizeria... Și pe seama mea se va fi râs, înainte să fac saltul!

MELCHIOR: Eu unul nu am chef să râd de mine.

MORITZ :... Oamenii vii nu sunt de loc de compătimit ca atare! – Recunosc, nici eu n-aș fi crezut asta niciodată. Iar acum mi se pare de neconceput că omul poate fi atât de naiv. Acum înțeleg amăgirea atât de limpede, că nu mai rămâne nici măcar un norișor din ea. – Cum de mai poți să eziți, Melchior! Dă-mi mâna! Cât ai clipi, te trezești cu un cer deasupra ta. – Viața ta e un păcat prin omisiune...

MELCHIOR: Puteți să uitați?

MORITZ: Noi putem absolut totul. Dă-mi mâna! Putem să deplângem tinerețea care-și ia angoasele drept idealism, și bătrânețea cu sfâșietoarea ei superioritate plină de stoicism. Îl vedem pe împărat cum tremură de emoție la vreo romanță stupidă și plebea cum tremură de frica unui mucos de polițist. Noi vedem dincolo de masca comediantului și-l vedem pe poet punându-și masca pe-ntuneric. Îl zărim pe cel mulțumit în ipostaza de cerșetor iar în omul trudit și împovărat, pe capitalist. Îi observăm pe îndrăgostiți roșind unul în fața celuilalt și ne dăm seama deja că sunt niște înșelători înșelați. Pe părinți îi vedem aducând pe lume copii ca să le poată striga în față: Cât sunteți de fericiți că aveți asemenea părinți! - și-i vedem pe copii cum pleacă și fac la fel. Putem s-o ascultăm pe fecioara care se zbate singuratică în chinurile iubirii ori pe târfa de doi bani citind din Schiller... Pe Dumnezeu și pe diavol îi vedem bălăcărindu-se unul pe altul și nutrim în sinea noastră convingerea de nezdruncinat că amândoi sunt beți... Atâta liniște, Melchior, atâta împăcare –! Nu trebuie decât să-mi întinzi degetul cel mic. – Alb ca zăpada, așa ai putea să ajungi, înainte să ți se mai ivească un prilej atât de favorabil!

MELCHIOR: Dacă aş bate palma, Moritz, atunci aş face-o din dispreț față de mine însumi. – Mă văd ca pe-un proscris. Ceea ce-mi insufla curaj, acum zace-n mormânt. De impulsuri nobile nu reușesc să mă mai văd în stare – și nu văd absolut nimic care s-ar putea pune în calea decăderii mele. – În ochii mei, sunt creatura cea mai demnă de dispreț din univers...

MORITZ: Și de ce mai eziți...?

DOMNUL CU MASCĂ (*lui Melchior*): Abia te mai ții pe picioare de foame. În starea asta, nu ești apt să judeci. – (*Lui Moritz*) Dumneata dispari!

MELCHIOR: Dumneavoastră cine sunteți?

DOMNUL CU MASCĂ: La timpul potrivit. – (*Lui Moritz*) Iar dumneata dispari! – Ce treabă ai dumneata aici! – De ce nu ai capul pe umeri?

MORITZ: M-am împușcat.

DOMNUL CU MASCĂ: Atunci rămâi acolo unde-ți este locul. Înseamnă că dumneata ții de trecut! Nu ne mai deranja cu duhoarea dumitale de mormânt. E de neînchipuit – uită-te numai la degetele dumitale. Ptiu drace, fir-ar să fie! Mai au puțin și-ncep să se fărâmițeze.

MORITZ: Vă rog eu, nu mă goniți...

MELCHIOR: Domnule, cine sunteți??

MORITZ: Nu mă goniți de aici. Vă rog. Mai lăsați-mă să stau un pic aici cu amândoi; n-am de gând să fac n i m i c împotriva voinței dumneavoastră. – – Acolo jos e îngrozitor.

DOMNUL CU MASCĂ: Și atunci ce te tot împăunezi cu superioritatea ta?! – Doar știi cât se poate de bine că astea-s aiureli – da, strugurii sunt acri! De ce minți cu atâta sârg, nălucire ce ești! – – Dacă chiar este o binefacere atât de mare pentru dumneata să rămâi cu noi, din partea mea n-ai decât. Dar să nu te mai prind că începi cu fanfaronada, și ține-ți acasă mâna aia de cadavru a dumitale!

MELCHIOR: Îmi spuneți și mie odată cine sunteți, sau nu?!

DOMNUL CU MASCĂ: Nu. – Îți propun să te lași în seama mea. Mai întâi de toate, eu unul aș zice să plecăm de aici.

MELCHIOR: Sunteți cumva – tatăl meu?!

DOMNUL CU MASCĂ: Oare nu l-ai recunoaște pe tatăl tău după voce?

MELCHIOR: Nu.

DOMNUL CU MASCĂ: – La ceasul acesta, tatăl dumitale își caută consolarea în brațele vânjoase ale mamei tale. – Eu am să te ajut să descoperi lumea. Dezorientarea ta momentană e generată de situația mizerabilă în care te afli. Cu o cină caldă în stomac, are să-ți vină să râzi de ea.

MELCHIOR: Nu poate fi de cât dracul! – (*tare*) La câtă vinovăție mă apasă pe mine, o cină caldă nu poate să-mi redea liniștea!

DOMNUL CU MASCĂ: Depinde de cină! – Un lucru pot însă să ți-l spun: aia mică ar fi născut fără probleme. Avea o constituție nemaipomenită. A murit numai și numai din cauza mijloacelor prin care mama Schmidt a încercat să- i provoace avortul. – – Eu am să te duc printre oameni. Eu îți ofer prilejul să- ți lărgеști orizonturile în modul cel mai fabulos cu putință. Eu am să te ajut să cunoști, fără nicio excepție, tot ce are lumea mai interesant de oferit.

MELCHIOR: Cine sunteți? Cine sunteți? – Nu pot să mă încredințez unui om pe care nu-l cunosc.

DOMNUL CU MASCĂ: N-ai să mă cunoști dacă nu mi te încredințezi.

MELCHIOR: Credeți?

DOMNUL CU MASCĂ: Fără îndoială! – De altfel, nu prea ai de ales.

MELCHIOR: Pot oricând să-i dau mâna prietenului meu Melchior.

DOMNUL CU MASCĂ: Prietenul tău este un șarlatan. Nimeni nu zâmbește la tine cât timp mai are un pfennig în buzunar. Umoristul sublim e creatura cea mai deplorabilă și mai jalnică din toată Creațiunea!

MELCHIOR: N-are decât; ori îmi spuneți cine sunteți, ori îi întind mâna mea umoristului!

DOMNUL CU MASCĂ: Ei?!

MORITZ: Are dreptate, Melchior. Am bătut câmpii. Lasă-te condus de el și folosește-l. Oricât ar fi el de mascat – cel puțin, el există!

MELCHIOR: Credeți în Dumnezeu?

DOMNUL CU MASCĂ: Depinde de împrejurări.

MELCHIOR: Puteți să-mi spuneți cine a inventat praful de pușcă?

DOMNUL CU MASCĂ: Berthold Schwartz – alias Konstantin Anklitzen – pe la 1330, călugăr franciscan la Freiburg în Breisgau.

MORITZ: Ce n-aș da să nu-l fi inventat!

DOMNUL CU MASCĂ: În cazul acesta te-ai fi spânzurat!

MELCHIOR: Care este părerea dumneavoastră despre morală?

DOMNUL CU MASCĂ: Ascultă, sunt cumva elevul tău acum?

MELCHIOR: De unde să știu ce sunteți și ce nu!!

MORITZ: Nu vă certați! – Vă rog, nu vă certați. La ce folosește asta acum! – De ce stăm aici noi, doi oameni vii și un mort, împreună, noaptea la două, în cimitir, dacă ne apucăm să ne certăm ca niște tovarăși de beție! – Pentru mine trebuie să fie o plăcere că mi se permite să fiu prezent la tratative. – Dacă vă certați, îmi iau capul la subsuoară și plec.

MELCHIOR: Ai rămas același iepure fricos!

DOMNUL CU MASCĂ: Are dreptate stafia. Nu trebuie să uităm de demnitatea noastră. – Prin morală, eu înțeleg produsul real a două mărimi imagine. Cele două mărimi imagine sunt a t r e b u i și a v o i . Produsul se numește morală și realitatea lui nu poate fi negată.

MORITZ: Nu puteați să-mi spuneți asta mai înainte! – Morala mea m-a trimis la moarte. De dragul iubiților mei părinți am recurs la arma ucigașă. „Tatăl și mama de-ți cinstești, o viață lungă ai să trăiești.” În ceea ce mă privește, zicala asta a nimerit-o exact ca Ieremia cu oiștea.

DOMNUL CU MASCĂ: Nu te mai lăsa pradă iluziile, prietene dragă! Părinții dumitale ar fi murit la fel de puțin ca și dumneata. Dacă e să judecăm riguros, ei ar fi făcut război dintr-o necesitate igienică.

MELCHIOR: Până aici, totul pare cât se poate de corect. – Eu însă pot să vă spun cu toată certitudinea, domnul meu, că, dacă adineaori era cât pe-acum să-i dau mâna lui Moritz fără nicio ezitare, de vină ar fi fost numai morala mea.

DOMNUL CU MASCĂ: Tocmai asta-i deosebirea între tine și Moritz!

MORITZ: Eu nu cred totuși că deosebirea este atât de importantă – sau nu neapărat atât de mare, încât să vă fi împiedicat să mă întâlniți întâmplător și pe mine, stimate necunoscut, și anume atunci când tropăiam prin câmpul de anini cu pistolul în buzunar.

DOMNUL CU MASCĂ: Dumneata chiar nu-ți mai aduci aminte de mine? Chiar în ultima clipă, când încă vă aflați realmente între viață și moarte. – Pe de altă parte, eu unul consider că acesta nu este chiar locul cel mai potrivit pentru a lungi o dezbatere atât de profundă.

MORITZ: Fără îndoială, se face frig, domnii mei! – E adevărat că m-au îmbrăcat în costumul meu de duminică, dar nu am nici cămașă, nici chiloți.

MELCHIOR: Rămâi cu bine, dragă Moritz. Nu știu unde mă duce omul acesta. Dar este un om ...

MORITZ: Nu mi-o lua în nume de rău, Melchior, că am încercat să te omor! Ce vrei, atașamentul de odinioară. – Toată viața mea n-o să mai fac altceva decât să regret și să mă văicăresc că acum nu mai am cum să ies odată cu tine!

DOMNUL CU MASCĂ: La urma urmelor, fiecare s-a ales cu ceva – dumneata, cu certitudinea liniștitoare de a nu avea nimic – tu, cu îndoială enervantă față de tot și de toate. – Rămâi cu bine.

MELCHIOR: Rămâi cu bine, Moritz! Îți mulțumesc din inimă că mi-ai mai apărut o dată. Câte zile vesele și netulburate nu am petrecut noi împreună timp de paisprezece ani! Îți promit, Moritz, orice ar fi să se mai întâmple, de zece ori de-ar fi să mă mai transform în anii care vin, fie că mi-o merge bine, fie că mi-o merge rău, pe tine nu am să te uit niciodată...

MORITZ: Îți mulțumesc, îți mulțumesc scumpule.

MELCHIOR: ... și dacă am să fiu vreodată un bătrân cu părul alb, poate că tocmai atunci, tu ai să-mi fii mai aproape decât toți oamenii vii din jurul meu.

MORITZ: Îți mulțumesc. – Noroc la drum, domnii mei! – Eu unul nu vă mai rețin.

DOMNUL CU MASCĂ (*își trece brațul lui Melchior pe sub al său și se depărtează cu el peste morminte.*)

MORITZ (*singur*): – Iată-mă stând aici, cu capul meu sub braț. – – Luna își învăluie chipul, și-l dezvăluie apoi la loc și nu arată deloc mai inteligentă. – – Așa că am să mă întorc la locul meu, să-mi aranjez la loc crucea pe care dementul ăsta mi-a călcat-o-n picioare cu atâta nepăsare și, dacă totul merge bine, mă-ntind la loc pe spate, mă încălzesc putrezind și surâd...

RĂMAS BUN

(versuri și muzică: Daniel „Rocca” Stoicea; interpretare: trupa FiRMA)

Hei...

Știu că mă vezi

Simt cum mă mângâi ușor cu privirea

Mă ștergi și mă redesenezi

Și mai știi...

Știu că m-auzi

Ecoul inimii tale-mi vorbește

Atunci când nu vrei să-mi răspunzi...

Bine-ai venit

E pentru ultima dată, când ne-ntâlnim

Bun-rămas

Prietene imaginar

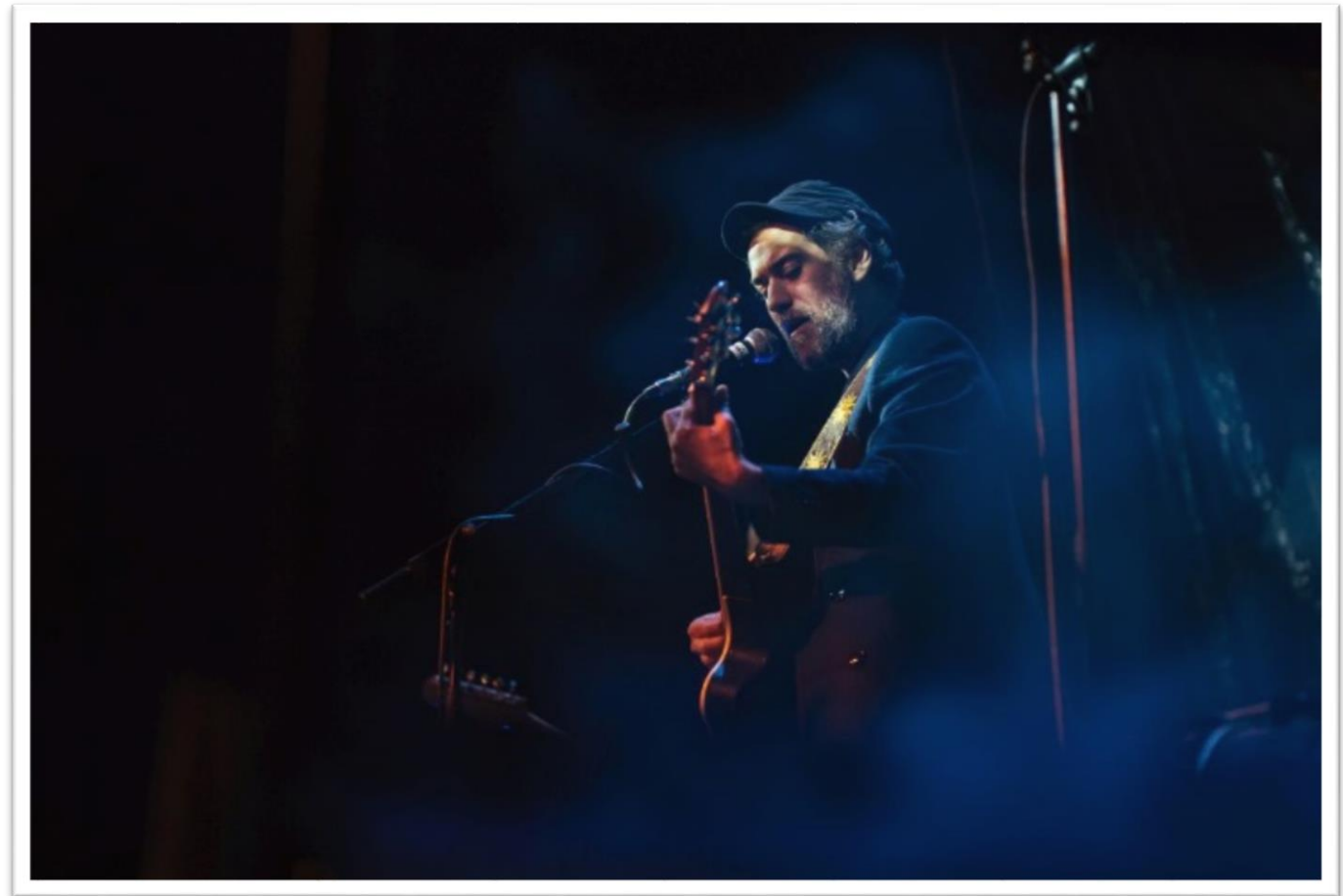
Bine-ai venit

E pentru ultima

Dată...

Bun-rămas

În curând te voi uita...

și

A fost un vis

Dar ochii lumii s-au deschis

A fost doar un vis

Prietene imaginar

A fost un vis

Dar ochii lumii s-au deschis

A fost doar un vis

Cum e să știi că nu ești real?

SFÂRȘIT

Citiți și alte cărți din colecția de teatru a Editurii LiterNet:

1. Petre Barbu - Tatăl nostru care ești în supermarket
2. Igor Bauersima - norway.today (traducere de Victor Scoradeț)
3. Georg Büchner - Woyzeck (traducere de Mihaela Sîrbu)
4. Lia Bugnar - Femeia din manuscris / Omul de zăpadă
5. Ștefan Caraman - Morți și vii / Santiago el campeón
6. Gianina Cărbunariu - poimăine alaltăieri / Stop the Tempo! / Tigru
7. Anton Pavlovici Cehov - Livada de vișini (traducere de Alexa Visarion) / Pescărușul (traducere de Maria Dinescu și Andrei Șerban)
8. Teodor Corban - Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte
9. Brian Dykstra - Strangerhorse (traducere de Gabriela Monica Rusu și Mircea Sorin Rusu)
10. Árpád Göncz - Gratiile (traducere de Anamaria Pop)
11. Mihai Ignat - Nu-nțeleg ce se-ntâmplă
12. Thomas Jonigk - Făptașii (traducere de Victor Scoradeț)
13. Cristian Juncu - Ciupercutze
14. Franz Xaver Kroetz - 3 piese cu femei (traducere de Victor Scoradeț)
15. Dea Loher - Legăturile Klarei (traducere de Victor Scoradeț)
16. Olga Macrinici, Mariana Starciuc, Andreea Radu - Antologia msd - Masteratul de scriere dramatică al Universității de Arte din Tîrgu Mureș (1)
17. Rodica Mandache - Povestea Elisabetei Rizea
18. Maria Manolescu - Ca pe tine însuți
19. Roxana Marian - Mede/ea sau Despre fericirea conjugală
20. Péter Nádas - Înurmântarea (traducere de Anamaria Pop)
21. Alina Nelega - Amalia respiră adânc / Decalogul după Hess
22. Tatiana Niculescu Bran - Brâncuși contra S.U.A.
23. Ioan Peter, Mihai Ignat, Alina Nelega, Peca Ștefan - 4atru piese
24. Cosmin Perța - Să împuști iepuri e bine aici
25. Răzvan Petrescu / Dragoș Alexandru Mușoiu – Jaf armat / Spargerea
26. Radu Popescu – S-a furat mireasa!
27. Tudor Popescu - 4 comedii
28. Roland Schimmelpfennig - Noapte arabă (traducere de Victor Scoradeț)
29. William Shakespeare - Măsură pentru măsură (traducere de Ioana Ieronim)
30. Géza Szőcs - Busurmanii din Crîngul de Jos (traducere de Anamaria Pop)

31. Lucian Dan Teodorovici - Audiență 0
32. Katalin Thuróczy - Cina zeilor (traducere de Anamaria Pop)
33. Ana Turos, Livia Stoica, Gabriel Sandu, Inna Cebotari, Alexandra Pâzgu – 5 din 5 piese de teatru
34. Radu Țuculescu - Bravul nostru Micșa
35. Andreea Vălean - Eu când vreau să fluier, fluier
36. András Visky - Julieta (traducere de Paul Drumaru)
37. Matei Vișniec - Despre sexul femeii - câmp de luptă în războiul din Bosnia / Istoria comunismului povestită pentru bolnavii mintal / Paparazzi sau Cronica unui răsărit de soare avortat
38. Charles Way – Crăiasa Zăpezii
39. Elise Wilk – Pisica verde / Avioane de hârtie
40. Antoaneta Zaharia - Jocul

Lista completă a volumelor din colecția de teatru se află la <http://editura.liternet.ro/catalog/toate/0/10/Teatru.html>. Lista completă a volumelor publicate de Editura LiterNet se află la <http://editura.liternet.ro/catalog>. Toate volumele pot fi descărcate gratuit de pe site-ul LiterNet pentru uz personal. Reproducerea lor pe alte siteuri sau pe alte suporturi este interzisă.